

A váci

**PIARISTA GIMNÁZIUM ÉS
KOLLÉGIUM
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

2020.

Piarista Gimnázium és Kollégium
2600 Vác, Konstantin tér 6.
Tel: (27) 502-480

igazgato@vac.piarista.hu
vac.piarista.hu

Tartalomjegyzék

I. PREAMBULUM AZ INTÉZMÉNYI ALAPPROGRAMOKHOZ.....	5
II. BEVEZETŐ.....	8
II.1. Az iskola küldetésnyilatkozata.....	8
III. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	10
III.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai, eljárásai....	10
III.1.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei.....	10
III.1.2. Az intézményi nevelő-oktató munka célja.....	10
III.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai.....	11
III.1.4. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai, sajátos pedagógiai módszerei (témnapok, témahetek, projektek).....	12
III.1.5. Vallási, lelki nevelésünk.....	12
III.1.5.1. A vallásos nevelés keretei:.....	13
III.2. A személyiségfejlesztés programja.....	13
III.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai.....	13
III.2.2. Iskolai egészségfejlesztési program.....	14
III.2.2.1. Alapelve, célja:.....	14
III.2.2.2. Alapfeladatok az egészségfejlesztésben:.....	15
III.2.2.3. Területei:.....	16
III.2.2.4. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:.....	17
III.3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	17
III.3.1. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	17
III.3.2. A közösségfejlesztés területei, feladatai és szereplői.....	19
III.3.3. A környezeti nevelés elvei.....	20
III.3.3.1. A környezeti nevelés színterei.....	20
III.3.3.2. A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek.....	21
III.3.3.3. A környezeti nevelésében résztvevők.....	21
III.3.4. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái.....	21
III.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	23
III.4.1. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések.....	23
III.4.2. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	23
III.4.2.1. A kiemelten tehetséges tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység.....	24
III.4.2.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	24
III.4.3. Az integrált nevelés.....	25
III.4.3.1. Az integráció feltételei.....	26
III.4.3.2. Integrációs stratégia.....	26
III.4.3.3. -Az iskolába való bekerülés előkészítése.....	27
III.4.3.4. Együttműködések, partnerségi kapcsolatok kiépítése.....	27
c) Szakmai és szakszolgálatokkal.....	28
d) Iskolákkal.....	28
e) Civil szervezetekkel.....	28
III.5. Önkéntes, szociális munka (TESZI).....	28

III.6. Az iskolában pedagógiai munkát végzők feladatai.....	29
<i>III.6.1. A pedagógusok intézményi feladatai</i>	29
III.6.1.1. Általános elvárások:	29
III.6.1.2. Intézményi feladatok:	30
<i>III.6.2. Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai</i>	30
III.6.2.1. Osztályfőnöki munka tartalma	30
III.6.2.2. Osztályfőnök tevékenységét segítő közösségek.....	31
III.7. Felvétel, átvétel az iskolába	31
<i>III.7.1. Általános elvek</i>	31
<i>III.7.2. Rendes felvételi eljárás</i>	32
<i>III.7.3. Az iskolába való átvétel eljárásrendje</i>	32
IV. HELYI TANTERV	33
IV.1. Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve, a választható tantárgyak és a tanárválasztás lehetősége.....	33
<i>IV.1.1. 5-12. évfolyam (nyolcosztályos) gimnáziumi osztályok 2012-es Nat szerint</i>	34
<i>IV.1.2. Nyelvi előkészítő osztály (NYEK)</i>	35
<i>IV.1.3. Az emelt óraszámú képzés rendszere a 11-12. évfolyamon (középszintű; emelt szintű érettségire készítés)</i>	38
IV.1.3.1. A tárgyak órakeretei, képzési rendszere:	38
IV.1.3.2. Tanulmányi munka értékelése	39
<i>IV.1.4. A mindennapos testnevelés</i>	39
IV.2. Pedagógiai foglalkozások szervezésének alapelvei, csoportbontások.....	39
<i>IV.2.1. Általános alapelvek</i>	39
<i>IV.2.2. Sávós csoportok (az egyes évfolyamok ABC jelű osztályainak)</i>	40
<i>IV.2.3. Csoportbontások</i>	40
IV.3. Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	40
IV.4. Az eredményes tanulás segítésének elvei, továbbá a tanulók értékelésének diagnosztikus, szummatív és fejlesztő formái	41
IV.5. Az intézmény belső vizsgarendszere	44
IV.6. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	46
<i>IV.6.1. A tanulók továbbhaladása</i>	46
<i>IV.6.2. A tanulmányok alatti egyéb vizsgák szabályai</i>	47
IV.7. A tanuló teljesítménye, magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái	47
<i>IV.7.1. Alapelvek</i>	47
<i>IV.7.2. Követelményrendszer és minősítés</i>	48
<i>IV.7.3. Magatartás</i>	49
<i>IV.7.4. Szorgalom</i>	49
IV.8. Az iskolai írásbeli és szóbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	49
IV.9. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.....	50

IV.10. Az érettségi vizsgára való felkészítés szabályai, a jelentkezés feltételei és a középszintű érettségi vizsga témakörei.....	50
IV.11. A tanulók jutalmazásának elvei és formái	51
IV.11.1. <i>Tanulmányi munkáért adható dicséretetek</i>	51
IV.11.2. <i>A közösségért végzett szolgálatért adható dicséretetek</i>	52
IV.11.3. <i>Év végén kiosztható dicséretetek</i>	52
IV.11.4. <i>Patrociniumkor kiosztható dicséret</i>	52
IV.12. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása .	54
IV.13. Az iskola SNI fejlesztési programja	55
IV.13.1.1. A rehabilitációs és rehabilitációs ellátás közös elvei	55
A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei.....	55
IV.13.1.2. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése	55
IV.13.1.3. A fejlesztési célokkal kapcsolatos feladatok, tartalmak, tevékenységek, követelmények	56
IV.13.2. <i>A sajátos nevelést igénylő tanulók csoportjai, jellemzőik</i>	57
IV.13.2.1. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók	57
IV.13.2.2. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló	57
IV.13.2.3. A probléma kezelésének folyamata:	58
IV.13.2.4. A tanuló iskolai elhelyezésének lehetőségei	58
IV.13.2.5. A felzárkóztatás pedagógia elvárásai	58
IV.13.3. <i>A tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer</i>	58
IV.13.3.1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok	58
a) Az önálló tanulást segítő fejlesztés	58
b) Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése.....	58
c) Szociális kompetenciák fejlesztése	59
IV.13.3.2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek ..	59
IV.13.3.3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek	59
IV.13.3.4. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái	60
IV.13.3.5. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása	60
V. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	61
V.1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei:	61
V.2. A kollégiumi nevelés értékei:	62
V.3. A kollégiumi nevelés céljai:.....	62
V.4. A kollégium működése	63
V.4.1. <i>A tanulók életrendjének szervezésének pedagógiai elvei</i>	63
V.4.2. <i>A tanulók tanulás szervezésének pedagógiai elvei</i>	63
V.4.3. <i>A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei</i>	64
V.4.4. <i>A kollégium nevelési feladatai</i>	64
V.4.5. <i>Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése</i>	64
V.4.5.1. Az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei	65
V.4.6. <i>A kollégiumi közösségi élet fejlesztése</i>	65
V.4.6.1. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei.....	65
V.4.6.2. A kollégiumi művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elveit.....	66
V.4.7. <i>A kollégium egészségnevelési és környezeti nevelési elvei</i>	66
V.4.7.1. A kollégium teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatai.....	66
V.4.8. <i>A kollégium hagyományai</i>	67

<i>V.4.9. A kollégium hagyományai továbbfejlesztésének terve</i>	<i>67</i>
<i>V.4.10. Hátrányos helyzetű tanulók fejlesztése a kollégiumban.....</i>	<i>67</i>
<i>V.4.11. A kollégium kapcsolatrendszere.....</i>	<i>67</i>
<i>V.4.12. A kollégium gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenysége</i>	<i>68</i>
V.5. A kollégiumi tevékenység szerkezete	68
<i>V.5.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások.....</i>	<i>68</i>
<i>V.5.1.1. Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:</i>	<i>69</i>
<i>V.5.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:</i>	<i>69</i>
<i>V.5.1.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:</i>	<i>69</i>
<i>V.5.1.4. Keresztény értékrend szerinti szabadidő szervezése</i>	<i>70</i>
V.6. A kollégiumi nevelés eredményessége	70
V.7. Tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszám	71
VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	72
VI.1. Érvényesség és nyilvánosság	72
VI.2. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása	73

I. PREAMBULUM AZ INTÉZMÉNYI ALAPPROGRAMOKHOZ

A „piarista iskola” Kalazanci Szent József társadalmat átalakító álmából jött létre. Közösségébe tartozik mindenki, akit megszólít az alapító karizmája – aki ennek, az embert és világot az evangélium üzenete mentén formálni kívánó műnek részese kíván lenni Kalazanci Szent József stílusában.

Küldetésünk

Intézményi küldetésünket és a működésünket a rendi küldetésnyilatkozatból kiindulva alkotjuk meg.

„Mi, piaristák, szerzetesek és világiak, „az igazság munkatársai” Kalazanci Szent Józsefhez hasonlóan úgy érezzük: Krisztustól és az egyháztól küldetést kaptunk arra, hogy a nevelés által evangelizáljunk. A gyermekeknek és a fiataloknak, különösen a szegényeknek, kiskoruktól fogva az evangéliumot hirdetjük a nevelés által, a hit és a műveltség - „a vallásos élet és a tudomány” - közötti egység megteremtése révén. Így akarjuk az evangélium értékei szerint testvériességet teremtve megújítani az egyházat, és átalakítani a társadalmat. Küldetésünkhöz kaptuk Istentől származó karizmánkat, történelmünket, lelkeségünket és pedagógiánkat, közösségben élő társainkat, az iskolákat és más intézményeket. Ezek révén jeleníthetjük meg a tanító Jézust és egyházának anyai szeretetét a kicsinyek iránt.”

Nevelési intézményeink és minden neveléssel kapcsolatos projektünk megtervezésénél, megvalósítása közben, értékelésekor és fejlesztésénél tehát az *evangelizáló küldetést* tekintjük kiindulópontnak. Így rendalapítónk nyomába lépve világosan látjuk:

- szolgálatunk fő célját, az evangelizálást,
- szolgálatunk konkrét módját, a gyerekek, fiatalok nevelését,
- a sajátos eszközöket e szolgálat teljesítésére: a piarista iskolát és mindazokat az intézményi formákat, amelyeket a rend a gyerekek és a fiatalok szükségleteire figyelve alkalmas eszközként fedez fel.

Identitás-jellemzőink

Tíz jellemzővel határozzuk meg piarista intézményeink identitását:

1. A gyerekek és fiatalok központi szerepe
2. A szegények melletti elköteleződés
3. Színvonalas nevelői és lelkipásztori munka
4. Az evangélium hirdetése
5. A társadalom megújítása
6. Megosztott küldetés
7. A család bevonása
8. Kísérés
9. A nevelők felkészítése
10. Az egyházhöz tartozás érzése

Intézményeinket identitásunknak megfelelően alakítjuk, hogy az *identitáselemek kézzelfoghatóan jelenjenek meg* az intézmény alapprogramjában és a konkrét körülmények között, hogy érzékelhető, megélhető legyen az intézmény „piarista lelke”. Különböző szerepeinkben mindnyájunk feladata, hogy gondozzuk az identitást.

Nevelési céljaink és tervezett eredményeink

A piarista intézményi közösségekben keresztény életünket hivatásként értelmezzük. Célunk, hogy olyan kultúrát teremtsünk, amelyben hivatását mindenki Istentől kapott adományként

keresi és fedezi fel, dönt mellette, gondozza és kiteljesíti. Az emberre mint fizikai, szellemi, közösségi és spirituális létezőre tekintünk, mind a négy dimenziójában megszólítjuk és fejlesztjük – ezen az úton együtt alakul, fejlődik, halad az önismeret útján diák és tanár, annak érdekében, hogy a világban megtalálja helyét, ott bontakozzék és szolgálja környezete bontakozását is.

Tanítványainkat Istentől kapott ajándéknak, megismételhetetlen és pótolhatatlan csodának tartjuk, akikre kötelességünk vigyázni, és mindent megtenni annak érdekében, hogy a világban megtalálják az őket megillető helyet, és a bennük rejlő lehetőségeket ki tudják teljesíteni.

Emberképünk leírja annak az ideális diáknak a jellemzőit, akinek fejlesztésére oktató-nevelő munkánk irányul. Az emberkép egyes dimenziói megnevezik azokat az alapvető értékeket, amelyekkel kapcsolatban pedagógiai célokat, feladatokat tűzünk ki; folyamatokat, eljárásokat határozzunk meg, tevékenységeink tervezésénél és értékelésénél részleteiben és egészében ezekre figyelünk.

Intézményeink

Változatos intézményi formáink mindegyike „együttműködő közösségekben, fejlesztő közeget alkotva kíván hatékony segítséget nyújtani a ránk szorulóknak és hozzánk fordulóknak abban, hogy kibontakoztassák teljes emberségüket, érett személlyé váljanak”. Nevelési tevékenységünket négy formában megvalósítjuk meg:

- az intézmény szívében élő *piarista keresztény* közösséggel
- *formális* intézményi neveléssel
- *non-formális* neveléssel
- *informális* neveléssel, azaz a mindennapi természetes emberi tapasztalatokkal, a szervezeti kultúrával.

II. BEVEZETŐ

II.1. Az iskola küldetésnyilatkozata

Az 1997-ben tartott 44. Egyetemes Káptalan így fogalmazta meg a piarista iskolák küldetését a mai világban.

*„Mi, piaristák, szerzetesek és világiak, – az igazság munkatársai – úgy érezzük, miként Kalazanci Szent József 400 évvel ezelőtt: arra küld bennünket Krisztus és az egyház, hogy a nevelés által evangelizáljunk. Kora gyermekkortól kezdve, gyerekek és fiatalok, különösképpen a szegények nevelése által, a hit és a kultúra – **pietas et litterae** – szintézise révén, olyan környezetben és olyan helyeken, ahová karizmánk vezet bennünket, az egyház szolgálatára, a társadalom átalakítására, az igazságosság, a szolidaritás és a béke evangéliumi értékei szerint.*

E küldetés teljesítéséhez Isten ajándékként karizmát, az evangélium kalazanciusi olvasatát, saját történelmet, lelkeséget és pedagógiát, közösségekben élő személyeket, sajátos iskolákat és intézményeket kaptunk, amelyek segítenek bennünket abban, hogy jelenvalóvá tegyük a tanító Jézust és az egyház anyai gondoskodását a legkisebbek között.”

Krisztusnak az apostolokon keresztül ránk hagyományozott egyetemes missziós parancsa értelmében, nekünk keresztényeknek feladatunk, hogy az örömhírt átadjuk környezetünknek, utódainknak. Ennek számos formája lehet, de mindezek közül kiemelkedik az iskola, mely minden civilizációban az ismeret-felhalmozás leghatékonyabb intézménye.

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket, és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítani.

A nemzeti értékek felmutatása, magyar identitástudatunk egészséges mértékű kialakítása közben fel kell hívni a diákok figyelmét azokra a veszélyekre, túlzásokra is, melyek e téren adódhatnak. Korunk értékválsága közepette sokan hajlamosak a nemzeti elvet mindenek fölé emelni. A túlfűtött nacionalizmust, mely saját identitását más értékek felemésztésével, rombolásával gondolja megvalósíthatónak, messzemenően elutasítjuk, s nevelésünkben diákjainkat is e szemlélet elfogadására igyekszünk rávenni. Tudva, hogy a világ összetettségében nehezen kiigazodó, a felnőtt élet kezdetén álló fiataljaink könnyen hajlamosak a radikalizmusra, a világ fekete-fehérben látására, különösen is fontos e nevelési szempontra hangsúlyt fektetnünk.

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberekké váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Hiszen a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása nagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik. Legyen nyitott minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe, és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, a megmerítkezés a kultúra szépségeiben, amelyek lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat.

A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Éreznünk kell, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

A tanár élete álljon összhangban az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak szaktárgyukat jól tanító, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig legyenek összhangban, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

III. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

III.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, célja, feladatai, eljárásai

III.1.1. Az intézményi nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

A piarista iskolák hagyományos jelmondata fogalmazza meg ezt az alapelvet, oktató nevelő munkánk a **pietas et litterae** szellemében folyik.

A **pietas**: lényege a természetes és természetfölötti értékek iránti nyitottság. Elemei: a vallásos világnézet, az emberi kapcsolatokban a keresztény erkölcsi norma, a katolikus hitnek megfelelő egyházas érzület.

A **litterae**: sokoldalú, korszerű tudományos műveltség megszerzése, valamint a Teremtő isten művének teljesebb megismerése és alakítására szolgáló képességek fejlesztése.

A keresztény nevelésnek abban kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjének a szabadság felelős megélésére, érzékük legyen a transzcendencia és az igazi értékek iránt. Megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot. Felülemelkedjenek a közepszerűségeken, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe, és egyre jobban elkötelezzék magukat az Egyházon belül Isten és az emberek szolgálatára.

„A katolikus iskolában az oktatásnak és a nevelésnek meg kell felelnie a katolikus tanítás elveinek; az oktatóknak pedig ki kell tűnniük helyes tanításukkal és becsületes életükkel.” (CIC 803. kánon) Pedagógiai tevékenységünk a fent idézett elvárásnak megfelelően tehát:

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.
- A katolikus kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítsa a minőségi tudáshoz és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.

III.1.2. Az intézményi nevelő-oktató munka célja

Pedagógiai munkánk célja, hogy:

- A gyermekeket, diákokat segítse abban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- A gyerekek, szülők, partnerek, környezet elégedettségére törekedjék, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontosságát hangsúlyozza.
- A gyermekek, diákok morális és esztétikai szemléletét alakítsa, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényét fejlessze.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.
- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Magas színvonalú és sokrétű ismeretközléssel és hatékony szakmai munkával fejlessze a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze tanítványainkat.
- Nagy művészek, tudósok hithez, egyházhoz való viszonya, a gondolkodásra, a szellem fejlődésére gyakorolt hatását példaként állítsa.
- Magyarságunk gyökereit megismertesse (nyelv, történelem, magyarságtudat)
- Hagyományainkat, ünnepeinket megismertesse, átörökítse, élővé tegye (táncház, népdalkörök, kézműves foglalkozások, stb.).
- A kulturált szórakozás igényét kialakítsa.
- A kollégiumi nevelés a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációját, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődését, tanulását, a sikeres életpályára való felkészítését segítse, keresztény személyiségét fejlessze.

III.1.3. Az intézményi nevelő-oktató munka feladatai

A katolikus közoktatási intézmény kötelessége vállalni a tanulók személyiségének keresztény szellemű formálását: „ma különösen, hiszen számot kell vetnünk azzal, hogy a család és a társadalom e téren nem teszi meg, ami rajta áll.”¹

Ezért intézményünk feladata:

Segítse elő az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a hitélet erősítését szolgáló (lelkigyakorlat, zarándoklat, stb.) programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben (napközi, tanulószoba, szakkörök, kirándulás, erdei iskola, iskolaújság stb.), illetve az ifjúsági mozgalmakon keresztül (cserkészet, Kalazancius Mozgalom, ministráns közösségek).

Fejlessze a tanulók problémamegoldó gondolkodását, az összefüggések felismerését, a morális kérdések megítélését osztályfőnöki órák, vezetői és közösséget érintő intézkedések, tantárgyak elsajátítása során.

Tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal támogassa az egyéni képességek kibontakozását. Teremtse a diákok számára életkoruknak megfelelő formájú és jelentőségű

¹ A katolikus iskola (A Katolikus Nevelés Kongregációja, Róma 1977.) 45. oldal

döntési helyzeteket. Mutasson fel szentek, ismert egyházi és elismert személyiségek által követésre méltó példákat.

Segítse elő a személyes meggyőződés, keresztény világszemlélet és világnézet kialakítását és érzelmi-szellemi megerősítését, személyre és konkrét közösségekre szabott feladatok alapján.

Hozzon létre konstruktív, jellegzetes, tartalmas és felelős, szellemi arculattal rendelkező alkotó (kis)közösségeket, ahol a tanuló a közösségben való élet során fejlessze önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítő-készségét, szolidaritásérzését, empátiáját.

Törekedjen azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek a gyermekek szocio-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből fakadnak. Ebben kiemelt szerep jut az iskolánk közösségi életét átszövő cserkészlet mellett a Kalazancius Mozgalomnak, és más (kis)közösségeknek is, mint a ministráns körök, iskolai kórus stb.

III.1.4. Az intézményi nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai, sajátos pedagógiai módszerei (témahetek, témahetek, projektek)

Nevelő-oktató munkánk eljárásainak, eszközeinek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, képességeihez, a pedagógusok személyiségéhez, felkészültségéhez.

Napjaink pedagógiai gyakorlata, tapasztalata, valamint a nevelés kiemelt szerepe a nevelő-oktató munka során megkívánja, hogy a módszereket a nevelés folyamatában betöltött szerepük alapján csoportosítsuk. Ennek alapján az alábbi csoportosítás végezhető el:

- A meggyőzés módszerei (az oktatás, példaképállítás, az önreflexió elősegítése, beszélgetés, tudatosítás, stb.)
- A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, játékos módszerek, gyakorlás, stb.)
- A magatartásra ható, ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret stb.)

A komplex módszerek közül alkalmazzuk a témaheteket. Lehetőség szerint rendszeresen csatlakozunk az országos témahetekhez (Pénz témahét, Fenntarthatósági témahét, Digitális témahét). A projektek kiemelt szerepet töltenek be pedagógiai módszereink között. Az egész iskolát érintő projekt például a Patrocínium megünneplése vagy a PAD-nap. A végzős osztályok életének egyik csúcspontja közösségük értékeinek bemutatása és visszatekintésük az iskolában töltött évekre a szalagavaton. A nyílt napon az érdeklődőknek az egyes tanulócsoporthoz tartozó projektjei (pl. nyelvi előkészítő, fizika szakkör, vizuális kultúra, biológia szakkör, ++ csoportok...) adnak betekintést az iskolában folyó tevékenységekbe.

III.1.5. Vallási, lelki nevelésünk

Minden tanév a Szentlélek segítségül hívásával (**Veni Sancte**) kezdődik, és az Úristennek hálát adó szentmisével (**Te Deum**) záródik. Az egész tanév során törekedni kell arra, hogy az iskola mint közösség együtt élje át az egyházi évet. A tanítás minden nap imádsággal kezdődik és végződik. Ezekon kívül a közös imádság más lehetőségeit is felkínáljuk (pl. naponta Úrangyala, adventi rorate misék, nagyböjti pénteken keresztül). Köszönésünk („**Laudetur Iesus Christus! - In aeternum. Amen.**”) nemcsak az egymás iránti tisztelet kifejezője, hanem egyúttal imádság is.

A katolikus iskolákban kitüntetett helyet foglal el a hitoktatás, mely "alapvetően különbözik a többi tantárgy oktatásától, mert nemcsak az a célja, hogy az értelmet elvezesse a vallási igazságokhoz, hanem az egész embert Krisztus tanítványává tegye." (Kat.Isk.50.) Célja tehát a hit belső döntéssé tétele annak értelmi megalapozásával. Ez azonban csak a tanárok

személyes példáján (imáján, türelmén, következetességén), és az iskolai vallásgyakorlatokon keresztül válhat teljessé. Ezért fontos a gyermek életkorára, eddigi vallási műveltségére is tekintettel lenni (pl. a nyelvi előkészítő osztályban a keresztény hit alapjaiba való bevezetés történik). S ha mindent megtettünk, akkor is Isten kegyelme ad minden fejlődést a diákok lelkében.

A tanév jeles napjai évről évre visszatérnek az iskola életében. Megünneplési módjuk szokásrendet, hagyományt alakít ki. Ezek kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában jelentős szerepet játszanak: megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, és stabilitást adnak.

III.1.5.1. A vallásos nevelés keretei:

- Az alsóbb osztályoknak (5-7. évfolyam) hetente szentmise van a templomban. Félévente háromszor a szentmise helyett bűnbánati liturgiát tartunk gyónási lehetőséggel.
- A felsőbb évfolyamok számára nagyobb egyházi ünnepekhez kapcsolódva tartunk szentmisét.
- Bűnbánati liturgiát évi 4 alkalommal tartunk: tanév elején, adventben, nagyböjtben és a tanév befejezése előtt.
- Az év során az egyik félévben lelkigyakorlatot tartunk (az alsóbb évfolyamokban - 5- 8. évfolyam - 2 napos, a felsőbb évfolyamokban – 9-12. évfolyam - 3 napos), a másikban egy lelki napot (rekollekció). Ezek nagyrészt kiscsoportos foglalkozásokból állnak.
- A felsőbb évfolyamok számára (11-12. évfolyam) bérmező felkészítést tartunk, és bérmezőt szervezünk együttműködve a váci egyházmegye ordináriusával.
- Támogatjuk, hogy a váci és a közelben lakó diákjaink a vasárnapi szentmisén a Piarista Templomban vegyenek részt.
- Támogatjuk az iskolánkhoz és a Piarista Templomhoz kapcsolódó kiscsoportos foglalkozásokat és ifjúsági mozgalmakat (cserkészet, Kalazancius Mozgalom, ministráns csoportok, , ifjúsági énekkar, öregdiák misék és találkozók, egyéb lelkiségi mozgalmak, stb.). Ezeknek a foglalkozásoknak a templomban és az iskolában egyaránt helyet adunk.

III.2. A személyiségfejlesztés programja

III.2.1. A személyiségfejlesztés általános feladatai

A személyiségfejlesztés alapja a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magamat. Akiben ez megerősödik, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: "Ti vagytok a világ világossága." (Mt 5,14)

A legfőbb általános emberi értékek keresztény hitünkben gyökereznek, és Jézus életében mutatkoznak meg a legteljesebben. Ezért a diákok elé példaként Jézust, az őt követő szenteket és a ma körülöttünk élő szent életű embereket kell állítanunk. Be kell mutatnunk, hogy a nyolc boldogság, a szeretet himnusz, a sarkalatos erények hogyan lehetnek életük részévé, hogyan szólhatnak az ő nyelvükön is.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

A hitre nevelés területén elvégzendő feladatok: A hitre nevelés szője át az intézmény mindennapi életét. A hitéleti nevelés személyre szabott legyen, alkalmazkodjon a gyermek hitéleti múltjához és életkorához.

Az értelmi nevelés területén elvégzendő feladatok: Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A megismerés képességének fejlesztése. Az önismeret, a céltudatosság kialakítása. A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

A tanulók erkölcsi nevelése területén elvégzendő feladatok: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása. Pozitív szociális szokások kialakulásának, gyarapodásának segítése.

Az érzelmi nevelés területén elvégzendő feladatok: A gyermekek, tanulók közösségére és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása. A helyes arány kialakítása az érzelmek kimutatásában

Kialakítandó személyiségjegyek:

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt

Elvárásaink tanítványainktól a következők:

- Részvétel a vallásuknak megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A rájuk bízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend felelős betartása.

III.2.2. Iskolai egészségfejlesztési program

III.2.2.1. Alapelve, célja:

- Segítse a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.

- Fejlessze a gyermekek, tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.
- Családi életre nevelés alapjainak lerakása (testi, lelki felkészülés, szülői szerep).

III.2.2.2. Alapfeladatok az egészségfejlesztésben:

I. Egészséges táplálkozás:

- saját főzőkonyha közétkeztetés, lehetőleg helyi alapanyagokkal,
- diétás étkeztetés biztosítása külső konyháról,
- 5-6. évfolyam iskolagyümölcs-program,
- egészséges büfé kínálat
- dákanya tankonyhai használata közösségeknek
- iskolakert, komposztálás
- technika, osztályfőnöki, természetismeret, biológia és testnevelés óra keretében ismeretátadás

II. Mindennapos testnevelés:

- mindennapos aktív részvétel (folyamatos kapcsolat az iskola egészségüggyel), óra eleji bemelegítő, tartásjavító torna
- személyre szóló, differenciált feladatok (alkalmanként saját gyógytorna feladatok)
- széleskörűen választható sportágak: úszás, vívás, társastánc, ritmikus sportgimnasztika, TRX, torna, röplabda, kézilabda, labdarúgás, kosárlabda, jégkorcsolyázás
- Sportversenyek (Diákolimpia, KIDS kupa, helyi sportversenyek)
- Szabadidős sportok: kerékpározás, sítábor, vitorlázás, vadvízi evezés
- NETFIT felmérés, Cooper teszt,

III. A gyermekek érett személyiséggé válásának, azaz a lelki egészségének elősegítése:

- személyes példamutatás
- osztályfőnökök személyes figyelme, osztályfőnöki órák
- hittanórák, lelkigyakorlatok, lelkinapok
- PAD nap (Diák napok)
- Művészetterápiás foglalkozások
- rajzszakkör, énekkar, színjátszókör
- Cserkész csapat
- Egyéni fejlesztések, csoportos tanulásmódszertani foglalkozások
- Mentorálás
- Iskola pszichológusi szolgálat
- Táborok, közösségépítő programok
- Pályaorientációs képzés és nap
- TESZI

IV. Egészség-ismeretek, készségek átadása:

- Balesetmegelőzés, elsősegélynyújtás (szaktárgyi órákon, osztályfőnöki órán)
- Személyi higiéné (iskola egészségügy, testnevelés)

- Szenvedélybetegségek elsődleges megelőzése (hittan 2.0, osztályfőnöki óra, KEF-fel való együttműködés)
- Bántalmazás, zaklatás megelőzése (BITT)
- Médiatudatosság, médiafogyasztás egészségvédő módja
- Betegségek megelőzése: védőoltások, gerincvédelem, szenvedélybetegségek, keringési betegségek, egészséges táplálkozás
- Egészségügyi ellátás, egészségügyi rendszere, társadalombiztosítási jogviszony

III.2.2.3. Területei:

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

- Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség,
- Táplálkozási szokások kialakítása egészségünk érdekében,
- Öltözködés,
- Higiénia, tisztálkodás,
- Ésszerű napirend kialakítása.
- Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta) megelőzése a nevelésben,

Szűrővizsgálatok: pl: gerincvizsgálat, szemészet, fogászat, stb.

Iskolában történő szűrővizsgálatok a 10–18 év között kétévente (páros évfolyamoknál, illetve 5. és 9. évfolyamon):

- teljes fizikális vizsgálat,
- a kórelőzmény és családi anamnézis ismételt felvétel
- az anamnézis alapján veszélyeztetett gyerekek kiszűrése, szükség esetén szakorvosi vizsgálatra irányítása,
- pajzsmirigy tapintásos vizsgálata 11 éves életkortól,
- a testmagasság, testtömeg, a testi fejlettség és tápláltsági állapot hazai standardok szerinti értékelése, a nemi fejlődés értékelése,
- pszichés, motoros, mentális, szociális fejlődés, magatartásproblémák feltárása,
- érezkszervek működésének vizsgálata a szakmai irányelveknek megfelelően, a színlátás vizsgálata,
- mozgásszervek vizsgálata: különös tekintettel a lábstatikai problémákra és a gerinc-rendellenességekre (tartáshiba, scoliosis, Scheuerman),
- vérnyomásmérés,
- fogászati szűrés és gondozás.(minden tanulónál)

Az egészségnevelés szinterei:

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Példamutató iskolai hatás

- Termek, folyosók, udvar, orvosi rendelő
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.,
- Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés, pl.: az étrend összeállításában való részvétel,
- Az iskolai büfében a gyermekek egészségét segítő élelmiszerek árusítása,
- Véradás szervezése a dolgozók és 18 év feletti tanulók között

- Iskolai médiumok „egészség” rovatai.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

- Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, technika és életvitel óra, testnevelés óra, biológia óra, hittan stb.

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök
- Egészségnevelési akciók
- PAD nap (Diákönkormányzat napja)
- Nyári táborok
- Előadások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (technika és életvitel, természetismeret, testnevelés, kémia, osztályfőnöki, biológia óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

- a tanulók koruknak megfelelő szinten tudjanak másokon segíteni baleset esetén

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a.) Minden tanév elején a testnevelési órán, kémia órán a balesetvédelmi oktatás keretében
- b.) 5-6. évfolyamon a technika és életvitel óra keretében elméleti és gyakorlati képzés
- c.) 9. évfolyamon szakember által tartott újraélesztési oktatás, délutáni kiscsoportos gyakorlási lehetőség, készség szintű elsajátítása a teendőknek

III.2.2.4. Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső résztvevők: pedagógusok, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus, élelmezésvezető, iskolai szociális segítő
- Külső partnerek: szülők, Család- és Gyermejjóléti Szolgálatok, Családsegítő szervezetek, Pedagógiai Szakszolgálat, Kilátó Piarista Pályaorientációs és Munkaerőpiaci Fejlesztő, Módszertani Központ, sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők, rendőrség, öregdiákok, Vöröskereszt

III.3. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

III.3.1. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Életünk kedvezőtlen alakulásában a leginkább kiszolgáltatott helyzetbe a gyermekek kerültek. A nevelés három színterén - család, iskola, társadalom - a családok nagy többsége nem tudja, vagy nem akarja elsődleges szerepét betölteni. Az iskola kénytelen ezzel a helyzettel megküzdeni, de képtelen a családi és társadalmi nevelés hiányát teljesen pótolni.

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédi őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi veszélytől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi hátteret, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval. A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

- A gyermekvédelmi felelős koordinálja a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulókkal kapcsolatos teendőket.
- A gyerekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer, pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.
- Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.
- A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgáltatáson keresztül és az iskolafogászati rendeléseken.
- A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés, stb.).
- Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.
- A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén szabálysértési eljárás kezdeményezése.
A gyermeket veszélyeztető helyzetben minden pedagógusnak gyors és hatékony intézkedést kell tennie!
- Az iskola továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadással segítséget nyújt a tanulónak és a szülőnek a középiskolai, felsőfokú iskolai tanulmányok megkezdéséhez.

Meg kell vizsgálnunk,

- hogy a családi minta, törődés, érzelmi kötődés mennyire szolgálja a tanuló erkölcsi, érzelmi, értelmi fejlődését.
- hogy mennyire ellenőrzött a tevékenysége, szabad mozgása.
- hogy használ-e a tanuló egészségére káros anyagokat, szereket, folytat-e fejlődésére káros életmódot.
- hogy a tanuló szociális helyzete szükségessé teszi-e segélyek, egyéb támogatások igénybevételét.
- hogy folyamatos ellenőrzést igényel-e a hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett környezetben nevelkedő gyermekek otthoni életformája, ellátása, pihenése.
- hogy szükséges-e rendszeres segítségnyújtás tanulmányai befejezéséhez, pályaválasztásához és eredményes beiskolázásához.
- hogy tudunk-e olyan érzelmi kötődést biztosítani, amelyben a gyermek őszintén feltárhatja problémáit.

A szociális hátrányokat az alábbi tevékenységi formákkal szolgáljuk:

- tehetséggondozó programok szervezése,
- napközis, tanuló szobai ellátás biztosítása,
- szülők, családok életvezetési gondjainak segítése,
- a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása,

- hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, erdei iskolákhoz,
- drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása,
- felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon.

A szereplők együttműködése

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Családsegítő Szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel. Az iskolán belül az iskolapszichológus, az iskolai szociális segítő, a védőnő, a gyermekvédelmi felelős és a mentortanárok folyamatosan kapcsolatban vannak egymással.

III.3.2. A közösségfejlesztés területei, feladatai és szereplői

„Az iskola épp azzal válik katolikussá, hogy az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.” (Kat. Isk. 34.)

A közösségfejlesztés közös feladat. Az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során, hogy példaként áll a diákok előtt megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával.

A pedagógiai program szempontjából iskolánk keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- Tanórák: hittanórák, szaktárgyi órák, osztályfőnöki órák
- Tanórán kívüli szabadidős foglalkozások: napközi, tanulószoba, szakkörök, lelkigyakorlatok, zárandoklatok, kirándulások, erdei iskolák
- Diák önkormányzati munka

Tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:

- Törekedni kell a tanulás támogatására kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölcs erősítésével.
- Segíteni a tanulók kezdeményezéseit, a közvetlen tapasztalatszerzést.
- A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése.
- Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.
- Törekedni kell olyan pedagógus közösség kialakítására, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja,

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A lelkigyakorlatok, zárandoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését.
- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

Ezeknek a foglalkozásoknak kiemelt helyei az iskolánkban jelen levő ifjúsági mozgalmak.

Diákönkormányzat közösségfejlesztő feladatai:

- Jelöljön ki olyan közös értékeken és érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.

A pedagógus közösségfejlesztő feladatai a szabadidős tevékenység során:

- Építsen ki jó kapcsolatot az adott korosztállyal, szüleikkel, plébániával, egyházi személyiségekkel, külső szakemberekkel.
- Fejlessze a csoportokban végzett közös munka során az önismeretet, az önfegyelmet, az együttműködést.
- Segítse olyan csoportok kialakítását, amelyek az emberi kapcsolatok hitbéli, pozitív irányú elmélyítésével hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

A szereplők együttműködése

A közösségfejlesztésben a szaktanárok, az osztályfőnökök, a Diákönkormányzat munkáját segítő tanárok, a kisközösségek (Kalazancius Mozgalom, cserkészlet) vezetői és a pasztorális vezető folyamatosan együttműködnek egymással.

III.3.3. A környezeti nevelés elvei

A környezeti nevelés alapelve, a teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése. Célja pedig a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása. Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére.

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

- Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (iskola, tanterem, iskolaudvar, kollégium) kialakítása.
- Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

III.3.3.1. A környezeti nevelés szinterei

Minden tanulót egyformán érintő elemek

- Tanterem, folyosók, udvar élő sarok kialakítása,
- Anyag és energiatakarékos, környezetbarát intézményműködtetés,
- A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,
- Kerékpáros és gyalogos közlekedés ösztönzése,
- Szelektív hulladékgyűjtés,
- Faliújság, iskolai, kollégiumi médiumok „zöld” rovatai.
- A foglalkozásokba, tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, az eltérő tanítási foglalkozásokon (erdei iskola, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek).

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

- Szakkörök, táborok,
- Környezetvédelmi akciók,
- Előadások, kiállítások,

- Rendszeres természetjáró túrák,
- Madarak és fák napjának megtartása,
- A környezetvédelem jeles napjainak megünneplése,
- Látogatások múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkba, szennyvíztisztítóba, hulladékégetőbe,

III.3.3.2. A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenység alapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

- Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő),
- Projektek (savas eső mérése),
- Riport (kérdőíves felmérés),
- Terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert, „iskolazöldítés”),
- Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újságkészítése, kutatómunka),
- Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

III.3.3.3. A környezeti nevelésében résztvevők

- Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok
- Külső résztvevők: szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

III.3.4. A szülő, a tanuló és a pedagógus együttműködésének formái

A nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, amelynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az intézményi nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

III.3.4.1. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje:

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, ill. az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.
- Az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diákközyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén, a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és faliújságon keresztül, az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon tájékoztatják a diákokat.
- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, ill. választott képviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.
- A diákok javaslatot tehetnek az osztály – és az iskolaközösség – életének alakításával, valamint a kirándulások és szabadidős programok összeállításával kapcsolatosan is. Mindezek formája lehet a tanárral vagy az intézmény vezetőivel történő személyes

beszélgetés (a téma összetettségétől függően esetleg előre egyeztetett időpontban), az iskolai (pl. osztályfőnöki) órákon való felszólalás/beszélgetés, a diákönkormányzat által tett javaslatok, ill. a tanuló gondolatainak írásban történő megfogalmazása.

- A diákok az intézményi döntési folyamatokba a diákönkormányzaton keresztül kapcsolódhatnak. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Az iskola vezetősége szívesen kéri ki a diákok véleményét olyan döntési helyzetekben, ahol a diákok vagy kompetensek (pl. programok tervezése) vagy véleményük a döntés-előkészítő helyzetben nélkülözhetetlen (pl. vizsgarendszer).
- A diákok véleményét az intézmény más, szervezett módon is kikérheti, pl. elektronikus kérdőívekkel.

II.3.4.2. A szülők és a pedagógusok együttműködésének formái:

- Családlátogatás
- Szülői értekezlet (félévente egy)
- Fogadó óra (évi 3 alkalom)
- Nyílt tanítási nap
- Írásbeli tájékoztató
- Szakkörök indítása
- Előadások szervezése
- Közös kirándulások
- Pályaválasztási tanácsadás
- Közös lelki nap
- Közös zárandoklatok

A szülők részéről tevékeny bekapcsolódást várunk az iskolai, kollégiumi rendezvényeken; ötletadást az előadások (hitéleti, nevelési, stb.) témáihoz, őszinte véleménynyilvánítást, nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést, érdeklődő, és segítő hozzáállást.

Az iskolai élet eseményeiről, a tanulók tanulmányi eredményéről, hiányzásaikról, fegyelmi vétségeikről, a különböző dicséretekről az e-naplón keresztül tájékoztatjuk a szülőket. Mód van arra, hogy ebben a keretben a szülő és az iskola tanárai kölcsönösen tájékoztassák egymást a tanulót érintő kérésekről, témákról.

A nyolc évfolyamos gimnáziumban

A tanév előtt augusztus utolsó szombatjára meghívjuk a leendő ötödikeseket szüleikkel és testvéreikkel együtt egy közös kirándulásra, ahol a napot ismerkedéssel, játékokkal töltjük. A programok között fontos szerepe van a *kiscsoportos beszélgetésnek*, amelyen a szülők elmondhatják várakozásait. Így a Veni Sanctén már ismerősként üdvözölhetjük a gyerekeket és szüleiket.

Sok szülő az idejárom gyereken keresztül kap kedvet hitének mélyítésére. A *szülőknék* egy-két havonta lelki, illetve pedagógiai témájú előadásokat szervezünk. Utána mindig kiscsoportos beszélgetések következnek. Adventben és Nagyböjtnben a szülőknék lelkinapot tartunk.

A családlátogatás jó alkalmat biztosít arra, hogy jobban megismerjük egymás hitét, nevelési elveit. Törekszünk ennek a lehetőségnek az igénybevételére.

A családok közötti kapcsolatot erősíti karácsony előtt a *Szentcsalád-járás* is. Ez azt jelenti, hogy estéről estére mindig tovább vándorol a Szentcsalád képe, egyik család viszi a másikhoz, és ilyenkor a két család együtt imádkozik.

III.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

III.4.1. Esélyegyenlőséget szolgáló intézkedések

A katolikus iskolák különös figyelmet szentelnek a gyengébbekre, és segítik a nehezebb körülmények között élőket. Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Ezekre a hiányosságokra sok esetben későn derül fény, amit csak a tanuló rendhagyó magatartása, megnyilatkozásai jeleznek. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval.

A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében.

Ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős koordinálja. Folyamatos kapcsolatot tart az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével és az osztályfőnökökkel. Családlátogatáson vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében. Kapcsolatot tart a különböző gyermekvédelmi szervezetekkel.

Az integráció akkor sikeres, ha nem csupán egyszerű fogadás – vagyis amikor a fogyatékos gyermeknek kellene alkalmazkodni az iskolában folyó gyakorlathoz, anélkül, hogy a pedagógus „tudná” a fogyatékoságát – hanem befogadás, inklúzió valósul meg.

Az *inklúzió* eleve más pedagógiai szemléletet feltételez. A kulcsszó és a kiindulási alap az egyéni differenciálás. A pedagógus minden gyermekben a speciálisat, a rá jellemző egyedi sajátosságokat keresi és látja meg. Természetesnek veszi, hogy a legtöbb gyermeknek valamikor, valamilyen témában tartósan vagy csak rövidebb ideig tanulási nehézségei támadnak, vagyis a tanulási nehézségeket a tanulási folyamat természetes velejárójának kezeli, s nem feltétlenül a gyermekben magában keresi a hátráltató okokat. Az egyéniesített segítséget minden gyermeknek meg kell adni, ill. minden gyermeket képességei szerint kell terhelni. Ez tehát éppen ellentmond az átlagoshoz igazodó, egyetlen ütemet diktáló fejlesztési stílusnak. A pedagógus eszköztára gazdag, kiterjed:

- a tanítási program változatos feldolgozására
- a gyermekek sokoldalú tevékenykedtetésére
- a tananyag differenciált feldolgozására
- az egyéni tanulás stílus és ütem tekintetbe vételével kiszabott, vagy éppen a gyermekek által önállóan kiválasztott feladatokra
- a teljesítményszintek széles sávjának elfogadására
- a tanári irányítás mellett az együttműködő tanulás, azaz a gyermeki pármunka és csoportmunka, valamint az egyéni feladatmegoldások sűrű érvényesítésére

III.4.2. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős – a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő – különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén, a katolikus vallás szertartásainak, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Az esélyegyenlőtlenség csökkentése fontos feladatunk, amely speciális felzárkóztató programokkal, személyes törődéssel, beszélgetésekkel történhet.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk az érzelemszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körütekintést, lelkiismeretességet és áldozatoságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is meghozza a kívánt eredményt.

E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrekpetálás, illetve a kezdő gimnáziumi osztályoknál a szintre hozás.

A pszichésen iskolaérett gyermekekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékeztetést igényel. A szándékos emlékeztet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja.

A felzárkóztató programok elsődleges feladata az érdeklődés, a gondolkodás, a beszéd megfelelő fejlesztése.

III.4.2.1. A kiemelten tehetséges tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed az iskolai és kollégiumi nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségfejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Iskolánk a kiemelten tehetséges tanulók számára lehetőség szerint biztosítja az egyéni vagy kiscsoportos kísérést szakkörök vagy versenyekre való felkészítés formájában. Az említett diákok a 9. évfolyamtól a ++ képzés, majd a 11. évfolyamtól a fakultációk keretei között bontakoztathatják ki tehetségüket

A tehetségfejlesztés lehetőségei intézményünkben:

- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése
- Differenciált foglalkozások
- Tehetséggondozó programok, szakkörök
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre
- Felkészítés továbbhaladásra, magasabb tanulmányok folytatására
- Emelt szintű érettségire felkészítés

III.4.2.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Feladatunk:

- A tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása.

- A fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal.
- A megfelelő beilleszkedés hatékony segítése.
- A szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában.

Ennek érdekében fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét.

A fejlesztés színterei az iskolai, osztályközösségi, a kollégiumi és a hitéleti programok. Az elérendő cél a gyerekek, tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkézségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

A nyolcosztályos gimnáziumi képzésre vonatkozóan:

Az alsó tagozat után a gyermeket komoly változás éri. Az egy vagy két tanító helyett ebben a korban több tantárgy jelentkezik, több tanárral. Ez nem speciális probléma, hiszen egy általános iskolában is ugyanígy van. Az itt tanító tanárok türelme és – ha szükség van rá – lassabb óravezetése szükséges ahhoz, hogy ezeket a nehézségeket megoldjuk. Több türelem kell az óraszervezéskor.

Az új osztálytársak új közösségek kialakítása kihívását jelentik a diák számára. Fontos, hogy az első két évben az osztályfőnökök figyelemmel kísérjék a szociometriai változásokat. Ha beilleszkedési zavarokat észlelnek, egyéni beszélgetéssel orvosolják a helyzetet.

Kiemelt szerepet kap a nyolcosztályos gimnáziumban a családlátogatás és a szülőkkel való kapcsolattartás (szülői értekezletek, családnapok, fehérasztalos találkozók, stb.). Minden olyan találkozás, amikor diákkal, a szülővel is alkalom nyílik a beszélgetésre, melyek során ki kell emelni a nevelés közös felelősségének fontosságát.

Komoly figyelmet kell fordítani arra, hogy nagy különbségek vannak a nyolcosztályos kicsik és a négyosztályos nagyok között. Szükség van a felvilágosító munkára a felsőbb tagozatokban, hogy az ötödikes gyerekekre fokozottabban ügyeljenek a tanulók a folyosón, az ebédlőben stb.

Az osztályfőnököknek biztosítani kell rendszeres beszélgetési lehetőségeket a tanulókkal. Első helyen áll a bizalom és az őszinteség ebben a kapcsolatban.

Az osztályfőnökökkel, szaktanárokkal együttműködve, munkájukat kiegészítve, segítve a HÁLÓ – Mentor Programban résztvevő pedagógusok alternatív lehetőséget kínálnak a tanulóknak a felmerülő beilleszkedési, magatartási problémák megoldására. A segítségnyújtás kerete itt is a személyes, őszinte beszélgetés, mely során a tanulóval közösen keressük a megoldásokat a tanuló saját belső energiáit mozgósítva, hogy a tanuló saját döntéseit hozza meg a kitűzött célok elérése érdekében.

III.4.3. Az integrált nevelés

A piarista iskolában való nevelés integrált jelleggel bír, tudniillik a nevelendőt személyisége minden dimenziójának fejlődése során végig kíséri, célként vállalva fel, hogy annak boldog élete legyen; megfelelő nevelési tervvel ösztönzi a nevelendőben a személyiség minden aspektusának (vallási, lelki, pszichológiai-érzelmi, szellemi, polgári, társadalmi és fizikai) fejlődését; minden tagját a hit, a kultúra és az élet közötti dialógus kialakításának kreatív cselekvő személyévé teszi, hiszen ez annak személyisége teljes fejlődését ösztönzi.

Azon törekvés érdekében, hogy az ismereteket az igazságon alapuló, integrált formában közvetítsük, a piarista iskolának folyamatosan ügyelnie kell arra, hogy a modern didaktika vívmányait a gyakorlatba átültesse. Erre szolgál a didaktikai munka minősége, az erős infrastruktúra, a lehetőleg személyre szabott nevelés, az iskolán kívüli programok sokfélesége, a különösen tehetséges diákok egyéni képzési programjának megvalósítása, a tanulási nehézségekkel küzdő diákok munkájára való különös odafigyelés, az egyéni képességek

fejlesztése, a megfelelő motiváció biztosítása a munkával és a tudományos kutatással kapcsolatban, valamint az igazságszomj fokozása.

Iskolánk – Kalazanci Szent József példáját, és a hatályos törvényi rendelkezések célját követve – integrált oktatáson a társadalmi különbségek csökkentését, a diákok esélyegyenlőségének megvalósítását érti, amely magába foglalja a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását, de ide sorolja a hátrányos helyzetű diákok együttnevelését is, ugyanis csak ezáltal biztosítható a küldetésnyilatkozatban megfogalmazott célok teljesítése.

A sajátos nevelési igény a szokásostól eltérő mértékű és tartalmú egyéniesítés szükségességét jelenti, utal az ehhez szükséges másfajta és többféle szakértelemre, kiegészítő tárgyi és infrastrukturális feltételekre, továbbá a mindezekhez szükséges többletfinanszírozásra.

Csökkenteni kell az iskolai szorongást, biztosítani kell a sikerélményeket az iskolai keretek között, a hatékonyság növelését. Fel kell kelteni és fejleszteni a tanulás iránti kedvet, fel kell tárnai a sikertelenség okait, új tanulási stratégiákat kell bemutatni és elsajátíttatni. Fejleszteni kell a meghallgatási és olvasási készséget, a kreativitást.

Igen fontosnak tartjuk a tanulók közötti másság elfogadását, egymás értékeinek, de hibáinak elfogadását is, a megfelelő empátikus képesség kialakítását. Arra törekszünk, hogy tevékenységünket a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munka és a differenciáltság hassa át. Nagyon fontosnak tartjuk a kisebbségek tudatos beilleszkedését, a társadalomba saját értékeik, adottságaik megismertetését, kitartásuk és akaraterőik fejlesztését, önbecsülésük, nemzeti önértékük erősítését.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 47. § (1) bekezdése értelmében: a sajátos nevelési igényű gyermeknek, tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő ellátást a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani.

Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló az, akit a pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságának szakvéleménye alapján:

- beszéd fogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő, mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), autizmus spektrumzavarral küzdő vagy halmozottan hátrányos tanulónak minősít.

II.4.2.1. Az integráció feltételei

Az iskolai integrációs program alkalmazásához elengedhetetlen néhány olyan szervezési, intézményi feltétel, amely biztosítja azokat a kereteket, amelyekben belül az integráció működni tud. Az iskola élete több ponton is átalakul, ha integrációs nevelésbe kezd. Újra kell gondolni tevékenységét, helyzetét.

II.4.2.2. Integrációs stratégia

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációja A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 6. § (2a) bekezdése értelmében: a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek joga van ahhoz, hogy fokozott segítséget kapjon a fejlődését hátráltató körülmények leküzdéséhez és esélyeinek növeléséhez.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, aki esetében az alábbi körülmények egyike fennáll:

- a szülő (vagy gyám) csupán alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő (vagy gyám) a megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartottak nyilván,

- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, lakáskörülményei.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, akinél a fentebb felsoroltak közül legalább kettő fennáll.

a) Helyzetelemzés

A hátrányos helyzetű tanulók számontartása könnyen megoldható, hiszen a felvételi alkalmával a személyes beszélgetésben, illetve a beíratkozáskor a szociális helyzet felmérése megtörténik. Bár a szülők sokszor nem szívesen beszélnek anyagi gondjaikról, és sokszor nem teszik meg a szükséges lépéseket a nyilvántartásba vétel irányába.

Felsőfokú továbbtanulásra felkészítő intézményként nehezen tudjuk megszólítani a kevésbé iskolázott társadalmi osztályokat. Keresztény elkötelezettségünk, illetve vallási előképzettség feltétele eleve szűri a jelentkezők körét. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kiszűrése már komoly gondot okoz, hiszen a szülők nem szívesen beszélnek gyengeségeikről. A felmérő lapok kitöltését nem végzik el, így nem tudunk róluk.

b) A célrendszer felállítása, elvárható eredmények

Az ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott munkatárs összegyűjti a rendelkezésre álló ismereteket, határozatokat, családlátogatásokat végez, és az így nyert információkat megosztja a diákok osztályfőnökével. Szükség esetén felveszi a kapcsolatot a hatóságokkal, segítő szervezetekkel a problémák orvoslásának érdekében.

III.4.3.3. -Az iskolába való bekerülés előkészítése

a) Az átmenet segítése, szakmai együttműködés kialakítása az általános iskolákkal

Gondoskodunk arról, hogy a többi települési oktatási intézményben fokozottan halmozódó HH/HHH tanuló arány csökkenthető legyen azáltal, hogy iskolánk az alapító okiratában meghatározott felvehető maximális gyermek, tanulói létszám 25%-ának megfelelő váci lakhelyű gyermeket, tanulót felvegyen, amennyiben megfelelnek a helyi pedagógiai programban szabályozott felvételi követelményeknek.

b) Heterogén osztályok kialakítása

Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű diákokat – mint ahogyan a sajátos nevelési igényű diákokat is – heterogén osztályokba veszünk fel. A felvételnél mérlegeljük, hogy ténylegesen tudunk-e a tanuló nevelési igényeinek megfelelő környezetet nyújtani, és figyelünk az osztályközösségek terhelhetőségére is.

III.4.3.4. Együttműködések, partnerségi kapcsolatok kiépítése

a) A szülői házzal

A nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség együttműködése. Ennek alapja a gyermek iránt érzett közös felelősség, melynek feltétele a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség. Megvalósulási formái a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Eredménye a családi és az intézményi nevelés egysége, és ennek nyomán a gyermeki személyiség kedvező fejlődése.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják. Együttműködési formák iskolánkban: családlátogatás, szülői értekezlet, fogadóóra, írásbeli tájékoztató, előadások szervezése, közös kirándulások, pályaválasztási tanácsadás, közös lelki nap, közös zárandoklatok.

A szülők részéről tevékeny bekapcsolódást várunk az iskolai, kollégiumi rendezvényeken; ötletadást az előadások (hitéleti, nevelési stb.) témáihoz, őszinte véleménynyilvánítást, nevelési problémák őszinte megbeszélését, a közös megoldásra való törekvést, érdeklődő és segítő hozzáállást.

b) A Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik az érintett családdal, a Nevelési Tanácsadóval, a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálattal, a gyermekorvossal és a védőnővel.

Nagyon eredményes az együttműködés a kortárs segítő képzésben. Minden évben a megelőzés céljából képzést szervez a Gyermekjóléti és családsegítő szolgálat tanulók számára dohányzás, alkohol, kábítószer témában. A diákok saját társaik szavára sokkal inkább fogékonyak, így hatékonyabban működhet a megelőzés.

c) Szakmai és szakszolgálatokkal

Hátrányos helyzetű diákok beiskolázásával kapcsolatban elsősorban a Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő szervezetek, Nevelési Tanácsadó segítségét keressük, illetve a velük való együttműködésre törekszünk. A pedagógusok felkészítésében, továbbképzésében pedig a Katolikus Pedagógiai, Szervezési és Továbbképzési Intézettel vagyunk szoros kapcsolatban. Az Intézettel szakmai szolgáltatás területén megállapodást is kötöttünk.

d) Iskolákkal

A közoktatási intézményekkel legtágabb körben egymás rendezvényein való részvétellel tartjuk a kapcsolatot. A beiskolázás során személyesen keressük meg az általános iskolákat, és ott találkozunk tanárokkal, diákokkal, szülőkkel.

Hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű diákok megismerése tekintetében a Cházár András Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Diákotthon, Gyermekotthonnal és a Simon Antal Általános Iskola, Diák, Gyermekotthonnal vagyunk szoros kapcsolatban. Az iskola nevelési programjában megvalósuló apostoli szolgálat, a tevékeny szeretet iskolája (TESZI) keretében diákjaink segítő feladatot látnak el a két iskolában. Az ottani pedagógusok segítségével segítünk a felkészülésben a bennünket választó diákok számára.

e) Civil szervezetekkel

Az említett iskolák alapítványainak támogatásával elősegítjük az ő hatékonyabb működésüket. A katolikus egyesületek programjaiba való bekapcsolódással segítségével előmozdítjuk fejlődésüket (pl. Katolikus Iskolák Diáksport szövetsége versenyein rendszeresen részt veszünk, lehetőséget biztosítunk, hogy az európai társ szervezet a FISEC sport versenyekre is elutazhasson hátrányos helyzetű diák. A Váci Reménység Egyesülettel is jó kapcsolatot ápolunk.

III.5. Önkéntes, szociális munka (TESZI)

A program befelé és kifelé is irányul. Célja ennek megfelelően kettős: egyrészt az iskola diákjainak cselekvő fejlesztése a célzott területeken, másrészt a közeli karitatív intézmények, ellátórendszerek nonprofit támogatása lelkes segítő diákok révén, illetve az idős, csökkent képességű vagy kisebbségi rászorulóknak egyéni segítése.

Konkrét működésének módja: a program szervezői alapos környezettanulmány során felméri az iskola közvetlen és távolabbi, de hamar megközelíthető környékén lévő szóba jöhető intézményeket, ellátó központokat. A program ismertetése után az érdeklődő felekkel partneri megállapodást kötnek; az intézmény részletesen tájékoztat saját tevékenységéről és az igényelt segítség fajtájáról, mennyiségéről. Az intézményvezetők egyöntetű beszámolója szerint (különösen a kórházakban, speciális segítő helyeken) az ide önként jelentkező diákok

olyan segítséget nyújtanak, amit (helyzetük folytán) legtöbbször a hivatásból, ill. fizetésért dolgozók sem tudnak megadni.

A folyamat végére széles választék alakul ki a különböző választható helyekből; ezt a program meghirdetésekor egy részletes „menü” ismerteti a részt vevő diákokkal. A megnyitó rendezvény tájékoztatása után pár nap idő áll rendelkezésre a feladatválasztásra; ennek figyelembe vételével készítik el a szervezők a beosztást.

Minden partnerintézménynek van egy (általában pedagógus) összekötője az iskola részéről, aki első alkalommal elkíséri a diákokat, a továbbiakban pedig figyelemmel kíséri őket,

A program nevelési-képzési célja és módszere tehát: empátiát és önzetlenséget igénylő, társadalmilag is hasznos, rendszeres segítő munka révén való képességfejlesztés. Ez, amellett, hogy iskolánk szellemiségének is megfelel, a részt vevő diákok számára is építő: a (sokszor odafigyelés és lemondás árán megszervezett) rendszeres találkozások alatt személyes kapcsolat épülhet ki segítő és segített között; a diák éppen legbizonytalanabb életszakaszában tapasztalja meg, hogy személye fontossá válik valakinek, és olyat tud nyújtani embertársának, amit más nem, csak ő. Érzékenységet, tapintatot is tanulhat, a tapasztalatok alapján egészséges önbizalomra tehet szert. A program végére más szemmel néz a környezetében található (eddig talán észre sem vett vagy idegenkedéssel fogadott) rászorulókra.

Nem elhanyagolható szempont a program külső hatása sem: a környékbeli segítő intézmények támogatása, az ottani túlterhelt személyzet munkájának megkönnyítése, amelyért – eddigi tapasztalataink szerint – a dolgozók és az intézményvezetők is hálásak.

A program végén egy lezáró rendezvénye van, mely utóbbin a részt vevő diákok meghallgatják egymás élménybeszámolóit és az intézményvezetők, illetve a program szervezőinek értékelését is. A rendezvényen vendégül látjuk a partnerintézmények képviselőit. A rendezvény szerves része a kiállítás, melyet a tanulók munkájuk lezárásaként készítenek.

III.6. Az iskolában pedagógiai munkát végzők feladatai

III.6.1. A pedagógusok intézményi feladatai

A pedagógusok feladatait és kötelességeit a Nkt 62. § írja le. Az intézményi feladatait a munkaköri leírások tartalmazzák.

A pedagógusok helyi intézményi feladatai ezeken túlmenően:

III.6.1.1. Általános elvárások:

Iskolánk tanári kara ún. „vegyes-típusú”: részben piarista szerzetestanár, többségében világi tanár. A katolikus iskola sajátos jellegét a nevelők tevékenysége és tanúságtétele biztosítja elsősorban. Ezért elengedhetetlen:

- hogy nyitottak legyenek minden értékre, amelyeket beépíthetnek saját életükbe és nevelő-oktató munkájukba,
- hogy állandó önképzéssel, olvasással, kultúrájuk fejlesztésével készüljenek iskolai munkájukra,
- hogy elmélyült imaélettel és a diákok iránti szeretetből fakadó humánussal képviseljék a keresztény hitet és erkölcsöt,
- hogy az értékek átadásának vágya és kellő empátia vezesse őket nevelő munkájukban,
- hogy a határozott irányítást (tanári szigort) kiegészítsék személyes kapcsolatteremtéssel, a tanulókkal való párbeszéddel,
- hogy igazodjanak oktató-nevelő munkájukban a tanulók életkori sajátosságaihoz,

- hogy szavaik és tetteik mindig összhangban legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a tanulók számára a hamis tanúságtétel,
- hogy életük (családi életük), az iskolai jelenlétük összhangban álljon a katolikus és a piarista iskolák által képviselt értékekkel,
- hogy tanulmányozzák a keresztyény tanítást, az Egyház megnyilatkozásait, valamint a Piarista Rend nevelői hagyományait, és mindezt érvényesítsék mindennapi munkájukban - az adott helyzetnek megfelelően,
- hogy legyenek kollegiálisak: arányosan vállaljanak részt az iskolai többlet-munkákban: pl. örökösési feladatok, felzárkóztatás és tehetséggondozás, kísérő-tanári feladatok, diákmisszióknak való jelenlét.

III.6.1.2. Intézményi feladatok:

- Pedagógiai tevékenységével kapcsolatban együttműködik a szakmai munkaközösségének és más nevelőtestületei közösségei tagjaival.
- A tanulók felkészültségének rendszeres írásos és szóbeli számonkérése, értékelése. Az adott osztályzatok naprakész rögzítése az e-naplóban. A rendszeres számonkérés és értékelés a tanulók munkájának egyik legjobb segítője, azon túl a pedagógus a munkájáról visszajelzést kap.
- Ellenőrzi és értékeli a tanulók füzeteit. Segíti diákjait önálló tanulásukat előmozdító órai jegyzetek készítésében, figyelembe véve életkori sajátosságait.
- A tanulók munkájának értékelésével kapcsolatos iskolai - és osztálykonferenciákon való részvétel.
- A szakmai munkaközösségek értekezletein való részvétel.
- Szülők rendszeres tájékoztatása a diákjai előhaladásáról: a tanév rendjében meghatározott alkalmakkor szülői fogadóórákon, a heti órarendjében kijelölt fogadóórán és az e-naplón keresztül.
- Tanórák megtartásával kapcsolatos adminisztratív feladatok elvégzése: az órák tartalmának rögzítése, a hiányzások bevezetése az e-naplóba.

III.6.2. Az osztályfőnöki munka tartalma és feladatai

A tanulók személyiségének fejlődése szempontjából kiemelkedő jelentősége van az iskolai diák közösségeknek, különösen az osztályközösségnek. Ennek a közösségnek életét szervező, irányító személy az osztályfőnök, aki különös gonddal törődik a közösség egészével az annak egyes tagjaival is. Tevékenysége során együttműködik a tanulók szüleivel, támaszkodhat az osztályában tanító tanárok közösségére.

III.6.2.1. Osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnök egy egész osztály minden tanulójáért visel felelősséget, hogy a közösségben mindenki megtalálja a helyét: a tehetséges és a védelmet igénylő diák egyaránt. Jelenlétével, figyelmével olyan légkört teremt az osztályban, az osztálynak arculata (tartása), a közösség tagjainak egymást növelő hatása legyen. Kiemelt feladatai:

A közösségformálás tevékenységei:

- tanulmányi időt kiegészítő tevékenységek szervezése
- osztályprogramok: túrák, kirándulások, sport, beszélgetések, lelki gyakorlatok, szakkörök, olvasóköri tevékenység, stb.
- otthonos környezet megteremtése az osztályteremben (dekoráció)
- osztálydiák bizottság működtetése: a diákok bevonása a közös programokba
- vallásos, lelki programok szervezése

- az osztályába járó szülőknek is programot szervez (kirándulások, fehérasztalos találkozók, lelki programok)
- közösségi ünnepek szervezése, segítése

A pedagógiai munka feltételeinek elősegítése:

- gyakori személyes jelenlét az osztályban
- pozitív közszellem formálása
- tanulási szokások, módszerek segítése
- az osztály alapvető fegyelmezése és fegyelmezhetősége (csatolás a közegteremtéshez is)
- jutalmazások, dicséretetek, figyelmeztetések és szükséges megrovások adekvát kezelése
- szabadság és korlátozások fejlesztő biztosítása
- együttműködés az osztályban tanító tanárokkal, rendszeres információ csere, félévente az osztályban tanító tanárokkal megbeszélést tart az osztály tanulmányi és fegyelmi helyzetéről
- pontos adminisztrációs munka

Személyes törődés:

- elérhető a diákjai számára, meghallgatja őket, szükséges esetén tanácsot ad vagy a megoldási utak kesésére ösztönöz
- együttműködik a mentortanárokkal, segítséget kér indokolt esetekben
- kapcsolatot tart a szülőkkel
- személyes vallásos fejlődés figyelemmel kísérése, segítése

III.6.2.2. Osztályfőnök tevékenységét segítő közösségek

Az osztályfőnök feladatát kollégáival együttműködve látja el.

Az osztályfőnöki munkaközösség

Az osztályfőnöki munkaközösség az iskola nevelési kérdéseiben az igazgató döntéselőkészítő és tanácsadó testülete. Konferenciáin megtárgyalja az aktuális feladatokat, a nevelési problémákat és azokra lehetőség szerint megoldási javaslatot tesz.

Az osztályfőnök munkatársai

Az osztályok életét az osztályfőnök vezeti és fogja össze. Feladatának elvégzésére az igazgatótól kap megbízást. Munkáját az osztályban tanító tanároktól, a tanulók szüleitől és az igazgatótól kapott információk figyelembevételével végzi. Javaslattevő jogköre kiterjed az osztállyal kapcsolatos minden kérdésre.

III.7. Felvétel, átvétel az iskolába

III.7.1. Általános elvek

- A gimnázium 5. évfolyamára, a nyelvi előkészítő osztályba (9NY) és a nyolcosztályos gimnázium 9 évfolyamaira veszünk diákokat a rendes felvételi eljárás keretében. Más évfolyamokra rendkívüli felvételi eljárás keretében. A képzési formákat évente az előírt módon közzétesszük.
- Gimnáziumi tanulmányok végzésére alkalmas, érettségi vizsga letételére felkészülni tudó diákok nyerhetnek felvételt az iskolába.
- Iskolánk egyházi iskola, az evangelizáció helyszíne is. Ezért elsősorban vallásos családban felnőtt, a hit területén az életkornak megfelelő ismeretekkel és vallásos magatartással rendelkező diákokat veszünk fel.

- Elsősorban katolikus családok gyermekeit vesszük fel, nyitva áll az iskola ajtaja azonban gyakorló vallásos református és evangélikus diákok számára is.
- Nem hívő családok gyermekei akkor nyerhetnek felvételt, ha a szülők és a tanuló elfogadják az iskola vallásos nevelési programját és kifejezik készségüket, hogy nyitottak az iskola vallásos értékei iránt. Ez meg kell nyilvánuljon a mindennapi iskolai munkában.

III.7.2. Rendes felvételi eljárás

- A felvételi eljárás az érdeklődő diákok és családjaik valamint az iskola közötti egyre mélyülő ismerkedési folyamat. Ennek állomásai: felvételi tájékoztatók az általános iskolákban, nyíltnapok szervezése, iskola bemutatás, felvételi vizsgára felkészítés, stb. A családok érdeklődésének felkeltésében számítunk diákjaink közreműködésére.
- Mindkét évfolyamra, valamennyi képzési formára való felvételi írásbeli és szóbeli részből áll.
- Az írásbeli vizsga az adott évfolyam központi írásbelijével azonos. Ezeket az érvényes törvényi előírásoknak megfelelően szervezzük meg. A felvételi vizsga tárgyai a szövegértés és matematika. Örömmel vesszük, ha a hozzánk jelentkező diákok nálunk írják meg a felvételi vizsgákat.
- Szóbeli vizsga részei: szövegértés, hittan és a nyelvi előkészítő osztályba jelentkezők számára idegen nyelv. A szóbeli vizsga alkalmával törekszünk arra, hogy minél jobban megismerjük a hozzánk jelentkező diákot és családját. Ezért a felvételi adatlapon erre irányuló kérdésekre is várjuk a jelentkezők válaszát. Kérünk továbbá plébánosi ajánlást illetve nem hívők esetén motivációs levelet, amelyben kifejtethetik, hogy miért választják a mi iskolánkat, és azt a szándékukat, hogy elfogadják az iskola vallásos értékrendjét.
- Kérjük a szülőket, ha gyermekük különleges bánásmódot igénylő diák, vagy valamilyen hiányossággal rendelkezik (disz kalkululia, diszgráfia stb.), vagy sajátos nevelési igényű, akkor azt jelezzék a felvételi eljárás során, nyújtsák be a szakértői véleményeket. Ilyen esetben akkor tudjuk felvenni a tanulót, ha ténylegesen vállalni tudjuk, hogy biztosítjuk a szükséges egyéni bánásmódot, ill. a formálódó osztályközösség ez irányú vállaló képességét nem haladja meg a tanuló felvétele. A tapasztalat szerint előre nem látható, hogy mennyire tudunk segíteni az ilyen esetekben, ezért arra kérjük a szülőket, hogy évente értékeljük közösen tapasztalatainkat.
- Iskolánk a felvételi eljárás során *különleges helyzetű* diáknak tekinti a testvéreket, illetve az egyházi közösséghez való szolgáló családi kapcsolódással bíró diákokat.

III.7.3. Az iskolába való átvétel eljárásrendje

- Az átvételi eljárás esetén is olyan alaposan vizsgáljuk meg a jelentkezőt, mint a rendes felvételi eljárás esetén. Ezért írásbeli vizsgát szervezünk számára magyar nyelv és irodalomból, matematikából, szóbeli vizsgát hittanból és a tanult nyelv(ek)ből.
- A vallásos életben való elkötelezettséget a rendes eljárásban leírt módon vizsgáljuk.
- Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a már kialakult osztályközösségeket ne terhelje erőn felül egy-egy diák felvétele. Ezért az átvételi döntésben az igazgató kikéri a lehetséges osztályos tanár véleményét.
- Az átvételhez szükséges különbségi vizsgákat a félév lezárása után, ill. a tanévkezdés előtt (javítóvizsgák idején) szervezzük meg. Indokolt esetben és az iskolai férőhelyek szabta korlátok között ettől eltérő időpontban is sor kerülhet az átvételhez szükséges különbségi vizsgákra.
- Az átvételhez szükséges különbségi vizsgára bizottságot szervezünk. A bizottság véleményének meghallgatása után az igazgató dönt az átvételről.

IV. HELYI TANTERV

A helyi tantervek iránti alapvető követelmény, hogy megfeleljenek a Nat előírásainak. Saját helyi tantervünk kidolgozásánál figyelembe vettük a 2020-as Nat-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók közül a helyi tanterv készítésekor rendelkezésünkre álló kerettanterveket (Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára, Kerettanterv a gimnáziumok 9-12. évfolyamára és a nyelvi előkészítő 9. évfolyamos angol kerettantere).

A kötelező iskolai képzéstől ma nem várhatjuk el, hogy befejezett, lezárt tudást nyújtson, hanem a kulcskompetenciák, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumok és tanulási képességek kialakítása válik alapvető jelentőségűvé.

Ebből következik, hogy a helyi tanterv mind a felnőtt társadalom, mind pedig a tanulók szempontjából alapvető értéknek kezeli az iskolai tanítási-tanulási folyamatok hatékonyságát és az elsajátított tudás és kompetenciák használhatóságát, hasznosságát. Ennek érdekében alapvető céljának tekinti a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztését, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítést, a hatékonyság egyik feltételeként pedig a modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá válását segítő szabályozást.

Az oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy a diákok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek elengedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. A **kulcskompetenciák** azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létezéshez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

A kulcskompetenciáknak és a kiemelt fejlesztési feladatoknak tanításunkra gyakorolt hatását a helyi tanterv tantárgyi kidolgozásaiban részletezzük

IV.1. Az iskola tantárgyi rendszere, óraterve, a választható tantárgyak és a tanárválasztás lehetősége

A hatályos Nat-hoz illeszkedő tantárgyi órahálót felmenő rendszerben az 5. és a 9. évfolyamon vezetjük be a 2020/21. tanévben.

IV.1.1. 5-12. évfolyam (nyolcosztályos) gimnáziumi osztályok 2012-es Nat szerint

Tantárgyak	■	6AB.	7.AB	8.AB	■	10.AB	11.AB	12.AB
Magyar nyelv és irodalom	■	4	4	4	■	4	4	4
I. Idegen nyelvek	■	4	3	3	■	3+1	4	2
II. Idegen nyelv	■	-	-	-	■	3	3	3
Latin nyelv	■	-	2	2	■	-	-	-
Latin örökségünk	■	2	-	-	■	-	-	-
Matematika	■	4	3	3+1	■	3	3	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	■	-	2	2	■	2	3	4
Természetismeret	■	2	-	-	■	-	-	-
Fizika	■	-	2	1	■	2	2	-
Kémia	■	-	1	2	■	1+1	-	-
Biológia	■	-	2	2	■	2	2	2
Földrajz	■	-	2	2	■	2	-	-
Ének-zene	■	1	1	1	■	1	-	1
Tánc és dráma	■	-	-	-	■	-	-	1
Médiaismeret	■	-	-	-	■	-	1	-
Rajz és vizuális kultúra	■	2	1	1	■	1	1	-
Informatika		1	1	1	■	1	1	-
Technika, életvitel és gyakorlat	■	1	1	-	■	-	-	1
Testnevelés és sport	■	5	5	5	■	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	■	1	1	1	■	1	1	1
Kötelezően választandó egy tantárgy* Matematika, informatika, biológia, fizika, humán kultúra (magyar-ének-rajz), tanulásmódszertan.	■	-	-	-	■	2	-	-
Kötelezően választandó két tantárgy érettségire felkészítő	■	-	-	-	■	-	2+2	2+3**

képzéseink								
Hittan, keresztény életvitel	■	2	2	2	■	2	2	2
Összes óraszám	■	29	33	33	■	37	36	35

*A diákok a 9. és 10. évfolyamon hat tantárgy között választhatnak érdeklődésük, elköteleződésük szerint. Ezzel a diákok egyéni tanulási útjának adunk teret.

** A 12. évfolyamon a fizika, biológia, kémia, informatika tárgyakat heti 3 órában tanítjuk az emelt óraszámú képzésben.

IV.1.2. Nyelvi előkészítő osztály (NYEK)

Tantárgyak	9.NY	9.C	10.C	11.C	12.C
Magyar nyelv és irodalom	■	■	4	4	4
I. Idegen nyelvek	■	■	3(+2 fakt) →	4	2
II. Idegen nyelv	■	■	3	3	3
Latin nyelv	■	■	-	-	-
Matematika	■	■	3	3	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	■	■	3	3	4
Fizika	■	■	2	2	-
Kémia	■	■	1+1	-	-
Biológia	■	■	2	2	2
Földrajz	■	■	2	-	-
Ének-zene	■	■	1	-	1
Tánc és dráma	■	■	-	-	1
Médiaismeret	■	■	-	1	-
Rajz és vizuális kultúra	■	■	1	1	-
Informatika	■	■	1	1	-
Technika, életvitel és gyakorlat	■	■	-	-	1
Testnevelés és sport	■	■	5	5	5
Osztályfőnöki	■	■	1	1	1
Kötelezően választandó egy tantárgyak* Matematika, informatika, biológia, fizika, humán kultúra (magyar-ének-rajz), tanulásmódszertan.	■	■	2*	-	-
Kötelezően választandó két tantárgy * érettségire felkészítő képzéseink	■	■	-	2+2	2+3**

Hittan, keresztény életvitel	■	■	2	2	2
Összes óraszám	■	■	37	36	35

*A diákok a 9. és 10. évfolyamon hat emelt óraszámú tantárgy között választhatnak érdeklődésük, elköteleződésük mentén. Ezzel a diákok egyéni tanulási útjának adunk teret.

** A 12. évfolyamon a fizika, biológia, kémia, informatika tárgyakat heti 3 órában tanítjuk az emelt óraszámú képzésben.

A helyi tanterv tantárgyi és időterve a 2020-as Nat szerint

Évfolyam	5	6	7	8	9/NY	9	10	11	12
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	3	1	3	4	4	5
Matematika	5	4	3	3	2	3	3	4	4
Történelem*	2	2	2	2		2	2	3	3
Állampolgári ismeretek				1					1
Hon- és népismeret		1							
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Természettudomány**	2	2						2	
Kémia			1	2		2	1		
Fizika			1	2		2	3		
Biológia			2	1		2	3		
Földrajz			2	1		2	1		
Első élő idegen nyelv	3	4	3	3	14	3	3	4	4
Második idegen nyelv						3	3	3	3
Művészetek								1	
Ének-zene	1	1	1	1		1	1		
Vizuális kultúra	2	1	1	1		1	1		
Dráma és színház			1						1***
Mozgóképkultúra és médiaismeret									1***
Technika és tervezés	1	1	1						
Digitális kultúra	1	1	1	1	3	2	1	2	
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	3	1	1	2	1
Latin nyelv			2	2	4				
Orientációs képzés****						2	2		
Fakultáció*****								4	7
A diák óraszám mindösszesen	29	29	32	31	34	36	36	33-36	32-36

Nyolc évfolyamos gimnáziumi kerettanterv nem készült, ezért az általános iskolák 5-8. évfolyamára, a gimnáziumok 9-12. évfolyamára és a nyelvi előkészítő évfolyamra rendelkezésünkre álló kerettanterveket adaptáltuk.

* Az 5-6. évfolyamon a történelmi ismeretek elsajátítása a Latin örökségünk tantárgy keretei között történik. A kronologikus történelemtanítás a 7. évfolyamon kezdődik.

**A 11. évfolyamon azok számára kötelező a Természettudomány tantárgy, akik nem természettudományos tárgyból választottak fakultációt.

***A 12. évfolyamon a Dráma és színház, valamint a Mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyak közül valamelyiket kötelező választani.

****A 9-10. évfolyamon a heti két órás orientációs képzéssel a diákok egyéni tanulási útjainak kívánunk teret adni. Jelenleg hét tárgy közül kötelező egyet választani (matematika, fizika,

biológia, informatika, médiaismeret, humán kultúra, tanulásmódszertan), de ezek köre a diákok érdeklődése és a lehetőségeink szerint változhat. A választást megelőzően nyilvánosságra hozzuk a tanulócsoporthoz tervezetten tanító pedagógus nevét

*****Mindenkinek kötelező a 11-12. évfolyamon legalább egy tárgyból fakultálnia. A 11. évfolyamon a természettudományos tárgyat (kémia, fizika, biológia, földrajz) 3 órában tanítjuk, a 12. évfolyamon heti négy órában. A többi tantárgynál a 11. évfolyamon heti két órát, a 12. évfolyamon heti 3 órát biztosítunk a fakultációra.

IV.1.3. Az emelt óraszámú képzés rendszere a 11-12. évfolyamon (középszintű; emelt szintű érettségire készítés)

Tanulóink tanulmányaik befejezéseként érettségi vizsgát tesznek. Előrehozott érettségi vizsgát csak idegen nyelvből és a 12. évfolyam előtt lezáruló tárgyakból tehetnek az iskola helyi tantervében rögzített követelmények teljesítése esetén.

A tanulók az egyes tárgyakból választásuk alapján vizsgázhatnak emelt vagy középszinten. A választható tantárgyak a táblázatban olvashatók. A diákoknak legalább egy tárgyat kötelező választani.

A 11-12. évfolyamon az emelt óraszámú képzés célja az emelt szintű érettségire való hatékony felkészítés. Célunk továbbá, hogy a diákjaink – sikeres felvételi esetén – alkalmasak legyenek egyetemi tanulmányok végzésére is.

Az érettségire felkészítő tárgyak lehetséges rendszere:

A sávokat minden évfolyam esetén egy előzetes felmérés alapján adaptív módon alakítjuk ki, hogy a legtöbb igénynek megfelelhessen, továbbá a jelentkezést megelőzően tájékoztatjuk a diákokat a tantárgyat tanító tanár tervezett személyéről.

1. sáv	2. sáv	3. sáv	4. sáv	5. sáv
Biológia	Földrajz*	Matematika	Fizika	Rajz
Történelem	Informatika* / Digitális kultúra	Kémia	Francia	Testnevelés**
	Magyar	Angol	Német	Ének-zene
			Spanyol	Olasz

* Informatika és földrajz tárgyból a 11. évfolyamon kerül sor a középszintű érettségire való felkészítésre, az emelt szintű képzés 12. évfolyamon történik (egymásra épülő képzés).

** Testnevelés tárgyból emelt és középszintre is készít a tanóra, középszintre elegendő egy évet járni (a 12. osztályban).

IV.1.3.1. A tárgyak órakeretei, képzési rendszere:

- minden tanulónak kell választani egy tárgyat
- három tárgy választását az igazgató engedélyezheti, azonban figyelembe kell venni, hogy órarendi ütközés nem lehetséges;
- a tárgyat két évre választja a tanuló;
- rendkívüli esetben, csak az igazgató engedélyével lehet csoportot váltani 11. év félévekor vagy a 12. év elején;

- a csoportokat akkor indítjuk, ha minimum 10 fő jelentkezett rá (kisebb létszám esetén a Fenntartó hagyja jóvá a csoport indítását, illetve összevont csoportot szervezünk a 11-12. évfolyamon);
- A csoportok végső kialakítása a jelentkezések függvényében az igazgató döntése.
- a tanulóknak meg kell szerezni a továbbhaladáshoz szükséges év végi osztályzatot.
- a 12. évfolyamon nem lehet félévkor kilépni a csoportból.
- a képzésekre 10. évfolyam végén kell jelentkezni az iskola által kiadott jelentkezési lapon.
- Az iskola a jelentkezés előtt nyilvánosságra hozza a csoportokat tanító tanárok tervezett névsorát.

IV.1.3.2. Tanulmányi munka értékelése

- Az emelt óraszámú képzésben a tanulók érdemjegyet szereznek.

IV.1.4. A mindennapos testnevelés

Órarendi órakeretben az 5-6. évfolyamot leszámítva heti 3 óra testnevelést szervezünk.

Az 5. évfolyamon órarendbe iktatott módon a két többlet órában úszásoktatást szervezünk. Az egyik félévben a fiúk, a másik félévben a lányok fejleszthetik készségeiket a medencében.

A 6. évfolyamon órarendi keretben vívást tanítunk. Az egyik félévben a fiúk, a másik félévben a lányok ismerkedhetnek a vívás alapjaival.,

A többi évfolyam tanulóinak délutáni sportköri keretben kínálunk kötelezően választható sportfoglalkozást. Minden diáknak az alábbiak közül lehet választani: **labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, röplabda, TRX-kondicionálás, vívás, szertorna. Néptánc és társastánc** oktatásra is lehetőséget kínálunk. Az edzéseken részt nem vevőknek egy közös sportkörben **játékos testnevelés órát** szervez az iskola.

Akik rendszeresen sportolnak, a törvényi előírások teljesülése esetén határozatban felmentést kapnak a plusz két óra testnevelés alól.

IV.2. Pedagógiai foglalkozások szervezésének alapelvei, csoportbontások

IV.2.1. Általános alapelvek

- Fontos pedagógiai elvnek tartjuk, hogy a tanuló személyisége közösségben fejlődik. Ezért kiemelt jelentősége van az egész osztályos foglalkozásoknak.
- Differenciált, személyre szabott oktatásnak különösen azokon a területeken van jelentősége, amelyeken a tanulók adottságában lévő különbségek erősen befolyásolják az elsajátítandó anyag megértését. Ezért különösen fontos a gyengébb adottságú diákok számára felzárkóztató foglalkozások szervezése, a tehetségesebbek számára tehetséggondozás elősegítése.
- Testnevelés órákat nemenkénti bontásban szervezzük, összevonva egy-egy évfolyamot.
- Nyelvi csoportok kialakításánál az azonos szintű tanulókat egy csoportba szervezzük egy-egy évfolyamon, ha az adott nyelvet tanulók létszáma több csoportot tesz lehetővé.
- A tanulói kísérletezős, gyakorlati foglalkozást célzó órákat szintén csoportbontásban szervezzük.

- Egy-egy csoport kialakításánál a csoport javasolt létszáma az osztálylétszám fele, de minimálisan 10 fő. A minimális létszámtól eltérni csak a fenntartó engedélyével lehet.
- Sávos rendszert akkor alakítunk ki, ha több osztály tanulóból tudunk kellő létszámú csoportot kialakítani, ill. ha különböző tanulmányi szintű csoportok jöhetnek létre (pl. nyelv).
- Azoknál a tárgyaknál, ahol a nyelvi előkészítő osztályok és a nyolcosztályos gimnáziumi osztályok helyi tantervei megegyeznek, sávos csoportok szervezhetőek mindkét típusú osztályokból (pl. emelt óraszámú képzéseink esetén a 9-12. évfolyamon).
- A csoportok kialakítása a munkaközösségek feladatai a tanév elején (első tanítási hét végére véglegessé válnak). A csoportváltást év közben – indokolt esetben –, a csoportokat tanító tanárok kezdeményezhetnek. A csoportváltást az igazgató engedélyezi az osztályfőnök véleményének a kikérésével (az osztályfőnök konzultál a szülővel). A változásról a szülőt az osztályfőnök tájékoztatja.

IV.2.2. Sávos csoportok (az egyes évfolyamok ABC jelű osztályainak)

- A nyolcosztályos gimnazista tanulókat matematikából az 5-10. évfolyam között három csoportban tanítjuk.
- A 9. és 10. évfolyamon az emelt óraszámú képzéseinket az A és a B és C osztály tanulóinak közösen szervezzük, és 10-16 fővel működnek.
- A 9. évfolyamtól választható második idegen nyelvet az A és a B és C osztály tanulóinak közösen szervezzük, és 10-18 fővel működnek.
- A 11-12. évfolyamon az emelt óraszámú képzéseinket, az érettségire felkészítő tárgyakat az A és a B és C osztály tanulóinak közösen szervezzük. Matematika, a biológia és történelem sávok szervezésébe az alapórákat is bevonjuk, a többi tárgy esetén az alapórákat osztály keretben tartjuk, a választható képzések +2/3 órában a résztvevőknek külön szerveződnek.

IV.2.3. Csoportbontások

Iskolánkban a következő csoportbontásokat szervezzük:

- Matematika csoportok az 5-10. évfolyamokon. A csoportbontás alapja az 5-8. évfolyamokon a tehetséggondozás támogatása.
- Valamennyi első nyelv oktatása csoportbontásban történik az 5-8. évfolyamon, megfontolva a szintenkénti sávos oktatás lehetőségét is.
- Az informatikát csoportbontásban oktatjuk.
- A technika és életvitel tantárgyat az 5-6. évfolyamon nemenkénti bontásban tanítjuk.
- A végzős évfolyamon és kilencedikben a hittan tantárgyat csoportokra bontjuk.

IV.3. Alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Az alkalmazásra kerülő tankönyveket, segédleteket, az OM minden évben megjelenő tankönyvjegyzékéből és a közoktatási törvényhez kapcsolódó rendelet alapján tankönyvvé nyilvánított listáról választjuk az alábbiak szerint:

- a tantervvel összhangban legyen, kapcsolódjon a tanítás céljához, követelményeihez,
- alkalmazható legyen a tanulók képességeihez, tanulási módszereihez,
- megfeleljen az intézmény szellemiségének (keresztény és magyar),

- árszínvonala elfogadható anyagi terhet rójon a szülőkre,
- előnyt jelent, ha készült a tankönyvhöz tanári segédlet, és a négy évfolyam számára azonos szerkezetű, nyomtatott könyvekből áll a tankönyvcsalád,
- törekszünk arra, hogy az azonos tárgyat tanító tanárok azonos könyveket válasszanak, így biztosítván az egységes követelményrendszert, de a szociális rászoruló diákok számára a használt tankönyvek átvételének használatát is.

Az egyes tantárgyak esetében a munkaközösségek döntenek az alkalmazott segédletekről oly módon, hogy a tanulókat anyagilag ne terhelje feleslegesen ezek beszerzése. A könyvtári tartós tankönyvvállományból biztosítani tudjuk történelmi, földrajzi térképek, növény- és állathatározók, matematikai és fizikai feladatgyűjtemények kölcsönzését az arra rászorulóknak.

A taneszközök folyamatosan bővülő lehetőségeiből az adaptált tanterveknek megfelelően, annak igényei szerint folytatjuk a szükséges bővítést.

Az eszközbeszerzésre a költségvetési összeg által meghatározott keretből biztosítjuk a fedezetet.

A kiválasztás elvei:

- a költségvetési támogatás lehetőségei,
- az oktatást hatékonyan segítő alkalmazhatósági szempontok.

IV.4. Az eredményes tanulás segítésének elvei, továbbá a tanulók értékelésének diagnosztikus, szummatív és fejlesztő formái

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéeként használt helyiségek kialakítása (kiemelten osztálytermek) lehetővé teszik, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. A tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket tudnak igénybe venni, valamint hozzáférhetnek a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárakhoz egyaránt. Az iskola digitális fejlesztése során kiépült wifi hálózat, az osztályterekben és szakterekben található kivetítő, bővülő, mozgatható laptopbázisok és 3 informatika terem áll rendelkezésre. Az osztálytermeken kívül speciális szaktantermek támogatják az eredményes tanulást: fizika előadó és labor, természettudományos szaktermek és a 2019-ben épült modern labor, nyelvi terem és a kreatív, alkotó munkának otthont adó rajzterem-műhely és zeneterem. A Díszterem is példája a pedagógiai céloknak megfelelő átalakíthatóságnak: lehet előadások, szalagavatók helyszíne, de lehetőséget ad akár száz fő számára is beszélgetőkörök kialakítására.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul. A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével valósítjuk meg. .

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusok törekszenek a tevékenységközpontú tanulásszervezési

formák egyre gyakoribb alkalmazására a pedagógiai céloknak megfelelően. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez. Az iskola innovációi közé tartozó Plusz-Plusz képzés a 9-10. évfolyamokon kiemelt céljának tekinti az említett szemlélet megvalósítását.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása az intézményvezető és pedagógusok felelőssége.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni. Ennek megfelelően az együttnevelés keretei között az iskola több ponton nyújt választási lehetőséget az egyéni tanulási céloknak, érdeklődésnek, képességeknek megfelelően: pl. 9-10. osztályban a 7 szakterületből választható PluszPlusz képzés, matematika oktatás 5. osztálytól és az angol nyelv oktatása 9. osztálytól évfolyam szintű sávos rendszerben, 9. osztályban választási lehetőség a második idegen nyelvekből, és az órarendi órákkal összevont kiemelt emelt szintű csoportok történelem, matematika és biológia tárgyakból a 11-12. évfolyamon.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbözőségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán - tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte - kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos. Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység. Iskolapszichológus, ifjúságvédelmi felelős, védőnő, mentortanárok, fejlesztő pedagógusok támogatják a személyes kísérésre szoruló tanulókat, hiszen a piarista iskolák küldetése a hátrányos és szegény sorsú gyermekek védelme és segítése.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége. A még speciális támogatást nem igénylő, de valamilyen elakadással, nehézséggel küzdő tanulókat segíti a szaktanárokból álló mentortanárok csoportja, amely az iskolapszichológus szakmai támogatásával működik.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító

iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például iskolánkban a gyógypedagógus, iskolapszichológus, fejlesztő pedagógus, védőnő, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásait is igénybe veszi iskolánk a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozásra lehetőség nyílik a sávósított kiemelt matematika csoportban, a kiemelt emelt szintű képzésben, és a tanórákon a differenciálás és csoportos illetve kooperatív munkaszervezés során. A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus. A digitális módszertan mindennapos alkalmazása szükségszerűvé vált a 2020. március 17-től a COVID-19 vírus miatt bevezett digitális oktatás következtében. Mind a diákok, mind a tanárok olyan sokrétű tapasztalatra tettek szert ebben az időszakban, amelyek hosszú távon is hatással lesznek a hagyományos oktatásra is. A digitális módszertannal kapcsolatban tanulóinkat, szüleiket és tanárainkat rendszeres gyakorlati ötletekkel támogatja az iskola segédanyagok, továbbképzések, kiscsoportos és munkaközösségi beszélgetések formájában.

Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására,

viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését. A rendszeres és változatos értékelést segítik továbbá a digitális napló adta különböző típusú és súlyozású értékelési lehetőségei.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek. Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az értékelés területe iskolánkban kiemelt fontosságú a tanulási folyamatra gyakorolt hatása miatt is. Kísérletek folynak a szöveges értékelés, önértékelés és a folyamatos fejlesztő értékelés megvalósítására egy-egy csoportban. Az értékelés kérdéseivel kapcsolatban iskola képzésekkel, segédanyagokkal, előadásokkal támogatja a tanulástámogató értékelés mind nagyobb mértékű megvalósítását.

A tanulók értékelésének formái

Három alapvető funkciója van az értékelésnek, amelyek a tanulók tantárgyi teljesítményének minősítésére koncentrálnak.

- A *diagnosztikus* (helyzetfeltáró) értékelés a tanulás kezdetén a tanulók előzetes tudásának feltárására irányul: hol/kik maradtak le, hol/kik haladtak gyorsabban.
- A *fejlesztő* (formatív) értékelés a tanulás folyamatában a tanulási hibák és nehézségek feltárására, segítségre irányul. Ez nemcsak a tanár számára jelent tudatosítást, hanem a diákoknak is, mert információkat és ösztönzést kapnak az önértékeléshez.
- A *szummatív* (lezáró-minősítő) értékelés a tanulási szakasz végén a tanuló teljesítményének viszonyítása a követelményekhez. Az év végi osztályzat is szummatív értékelés, amely szelektálja is a tanulókat, mivel nem léphetnek tovább azok, akik nem érték el az elégséges szintet (feltéve, hogy a pótvizsgán sem szerzik meg a jobb osztályzatot).

Intézményünkben mindhárom formát alkalmazzuk. A diagnosztikus értékelésre tanév vagy bármely anyagrész elején kerülhet sor. Az erre esetlegesen kapott osztályzat nem írható be a naplóba, nem számíthat be a tanuló félévi vagy év végi átlagába.

IV.5. Az intézmény belső vizsgarendszere

A vizsgarendszer célja, hogy a tanulók érettségét segítsük, szemléletüket alakítsuk (komplex ismeretek), tanulási motivációjukat növeljük, a vizsgázáshoz szükséges kompetenciáikat fokról fokra fejlesszük.

E célok megvalósulásának fontos eszközei a tanulói öntevékenységek (felelet, saját alkotás, prezentáció, kreatív produktum, manuális-gyakorlatcentrikus feladatok, saját kutatások), a

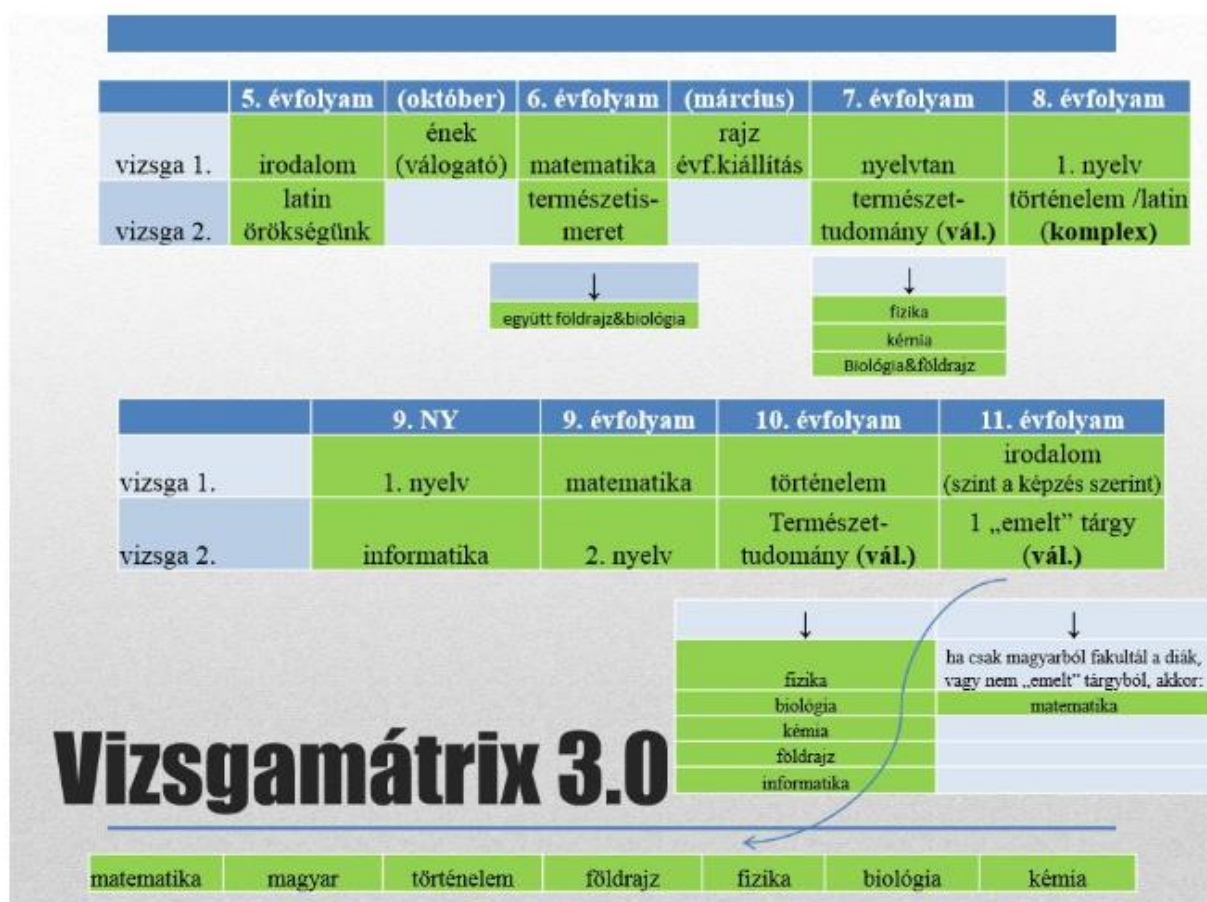
választható tárgyak megjelenésével az önismeretet kibontása, ami a pályorientációt is segíti és az egyéni felelősségvállalást erősíti.

Alapelvek

A vizsgaforma és a vizsgán elvárt ismeretek életkorhoz alkalmazkodnak, az érettségi közeledtével fokozatosan az érettségi követelményeihez igazodnak. Ez mind tartalmilag (ismeretek mennyisége, mélysége), mind formailag (önálló felelet ideje) értendő.

A tanulói vizsgateljesítmény értékelésének tekintetében is érvényesül a fokozatosság elve. A vizsgák ünnepélyes keretek között szerveződnek, fiúknak és lányoknak is a házi rend szerinti ünnepi viseletben kell megjelenniük.

A vizsgarendszer áttekintő táblázata

Vizsgaszervezés

Az iskola diákjainak a meghatározott tárgyakból a meghatározott évfolyamon vizsgáznuk kell. Arra külön jelentkezni nem kell. A választható tárgyak esetén a vizsgatárgy megnevezése vizsgajelentkezéssel történik. Ennek határideje február 15.

A vizsgák pontos időpontját az éves eseménynaptár és munkaterv rögzíti. A vizsgákat a felelős tanulmányi igazgatóhelyettes szervezi. A vizsga a megjelölt két speciális tanítási munkanapon 8 - 16 óra között szervezhető.

Annak a tanulónak, aki a kijelölt napon önhibáján kívüli okból nem tud eleget tenni vizsgakötelezettségének, pótidőpont szervezendő még a tavaszi félév napjaira. A vizsgák az

igazgató engedélyével látogathatóak, de a látogatók jelenléte a vizsgát magát nem zavarhatja meg.

Az a tanuló, aki a 11. évfolyamon két előrehozott érettségit tesz, annak csak az egyik általa kiválasztott tárgyból kell csak vizsgát tennie a tanévben. A szaktanár javaslatára az országos versenyeken elért kiemelkedő diákok az adott tárgyból mentesülhetnek a vizsgakötelezettségük alól.

A tanulók értékelése

A vizsgafelelet értékelése a bizottság által szóban megfogalmazott szöveges visszajelzés útján és numerikus módon (osztályozással) is történik. A szóbeli értékelés erősségeket és fejleszhető területeket azonosít a feleletben. A tanár fejlesztő értékeléssel segíti a vizsgázót. Az osztályzat súlyozott, a témazáró dolgozat értékének a kétszeresét éri. Közvetlen hatása a tanuló előmenetelére nincs, tehát sikertelen (elégtelen) vizsga nem jár évismétléssel, vagy a vizsga kötelező megismétlésével. A súlyozott vizsgajegy a tanuló többi osztályzatával együtt számít bele a tanuló tanulmányi átlagába.

Mivel az évek során az ismeretek egyre gyarapodnak, mélyülnek, komplexebbé válnak, az értékelésben is mutatkozik változás.

5-6. évfolyam	7-9. évfolyam	10-11. évfolyam
40%-tól elégséges	30%-tól elégséges	25%-tól elégséges
55%-tól közepes	50%-tól közepes	40%-tól közepes
70%-tól jó	65%-tól jó	60%-tól jó
85%-tól jeles	80%-tól jeles	80%-tól jeles

Vizsgaleírások, vizsgakövetelmények

Az egyes tantárgyak vizsgaleírását, vizsgakövetelményeit a honlapon minden év februárjáig aktualizált vizsgakiírás rögzíti. (Elérési útja: Tanulmányok/vizsgarendszer) Az egyes leírások rögzítik, milyen tárgyból milyen a vizsga jellege (írásbeli, szóbeli, kreatív alkotó, gyakorlati kísérletező...), témakörei, milyen tanulói tevékenységet vár el, milyen eszközök használata szükséges.

Az egyes vizsgák követelményei iskolánk helyi tantervében rögzített ismeretekre és kompetencterületekre épít, azt meg nem haladja.

A vizsgákra való felkészülés az iskolai tanórák feladata.

IV.6. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

IV.6.1. A tanulók továbbhaladása

A tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette.

A tanév végi elégtelen minősítés javítóvizsgán javítható (augusztus hónap).

Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, és a tanév végén nem osztályozható, akkor számára a tantestület osztályozó vizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozó vizsga, vagy a vizsgaengedély meg nem adása, évfolyamismétlést von maga után.

Választott tárgyat leadni - általános szabályként - lezárt félév után lehet, felvenni bármikor. Ez utóbbi esetben az igazgató a szaktanár véleményét kikérve különbözeti vizsgát írhat elő.

A nyolcosztályos gimnáziumban szerzett tanév végi elégtelen (1) után a tanuló csak sikeres javítóvizsga után léphet át az általános iskola magasabb évfolyamára. Ha az adott tantárgy az általános iskola tanrendjében nem szerepel, a tanuló javítóvizsga nélkül léphet az általános iskola magasabb évfolyamára.

A magántanulói státust kérelmezni, a kérést indokolni kell. A magántanuló a tanév végén (a testnevelés kivételével) minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A magántanulók felkészüléséhez az iskola útmutatást nyújt.

IV.6.2. A tanulmányok alatti egyéb vizsgák szabályai

A vizsgák követelményei egységesen a kerettanterv követelményeihez igazodnak. A testnevelés kivételével (gyakorlati vizsga) minden vizsgának van írásbeli része. Ezen felül szóbeli vizsgát a tantárgyhoz igazodóan (pl. élő idegen nyelvek) szervezünk. A vizsgák értékelése során a következő fejezet elvei szerint járunk el.

Osztályozó vizsga: az évfolyam teljes anyagából vagy egyes tárgyakból tehető iskolai vizsga, melyre magántanulók, hiányzásuk miatt nem osztályozható tanulók, valamely tantárgyból egyéni felkészülést folytató tanulók jelentkezhetnek. Több évfolyam anyagából összevont vizsga is tehető. Ez esetben minden évfolyamot külön osztályzattal kell lezárni. Bizottság előtti vizsga.

Különbözeti vizsga: az igazgató írja elő más iskolából, évfolyamról vagy iskolaszervezeti típusból érkezett tanulóknak a tanrendek (tananyagok) összevetése után. Különbözeti vizsga írható elő fakultációs tantárgy felvétele során, ha a csoport azt már legalább egy féléve tanulja. Bizottság előtti vizsga.

Javítóvizsga: elégtelen év végi osztályzat javítására. Bizottság előtti vizsga.

IV.7. A tanuló teljesítménye, magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái

Minden iskola nevelő-oktató tevékenységéből adódóan sokrétű követelményrendszert állít fel a diákok számára. Az ezeknek való megfelelés, vagy meg nem felelés alapelveit foglaljuk össze az alábbiakban.

IV.7.1. Alapelvek

A követelményrendszer betartása, betarttatása szempontjából alapvetően fontos a fegyelem és a fegyelmezés, a jutalmazás és a büntetés kérdése, ezek alapelveinek kidolgozása, amely során az alábbi alapelveket kell figyelembe venni.

- A követelmény célja az, hogy az igényesség belső késztetéssé váljék.
- Csak az önmagával szemben is igényes tanár és tantestület tud igényességre nevelni.
- Az iskola pedagógiai programjában elfogadott tananyagot kell megkövetelni.

- Összhangot és együttműködést kell teremteni az egyes tantárgyak között, az egyes tantárgyakban megszerzett ismeretek egymást erősítve segítsék a diákot a tanulásban.
- A tantárgyi és tanórai követelmények legyenek világosak egyértelműek és teljesíthetők. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet, és a kiszámíthatóságot
- A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátságokat.
- Figyelembe kell venni a tanuló képességeit - talentumait -, és a tanuláshoz való hozzáállását, ehhez jól kell ismerni a tanulót.
- A követelmény mögött érződjön a tanítvány egyediségének és teremtettségének tisztelete.

IV.7.2. Követelményrendszer és minősítés

Az ellenőrzés - értékelés - osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésben: ösztönzést ad fejleszt a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre késztet.

Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyéneként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.

Az ellenőrzésnek ki kell terjednie az írásbeli házi feladatra, fűzetvezetésre is.

Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény. Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak lehetnek. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát. Még a "feladatmegoldás" tárgyban sem hagyható el a szóbeli ellenőrzés, számonkérés. Az egyes tantárgyak helyi tantervében évfolyamonként célszerű meghatározni a tanév során írandó / nagy - vagy témazáró / dolgozatok számát.

A félévi és év végi minősítés - osztályozás ne legyen mechanikus művelet. Lehetőség szerint az osztályzaton kívül szóban is értékeljük a fél éves illetve egész éves munkát, az egyes diákokét éppen úgy, ahogy az osztály egészének munkáját. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.

A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza - teljes jogkörrel és felelősséggel.

Az értékelés - osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Az egyes fokozatok tartalmát a helyi tantervek követelményei határozzák meg.

A félév és a tanév végén az egyes tantárgyakban elért kiemelkedő teljesítményért a tanuló dicséretet kaphat. Ha a tanulónak a „jeles” osztályzatai mellett legfeljebb 3 „jó” osztályzata van (s ennél rosszabb osztályzata nincs), a tantestület általános dicséretét érdemli ki. A dicséretet az ellenőrzőben és bizonyítványban is dokumentálni kell.

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Előzetesen megismeri az osztály diákönkormányzatának és az osztályban tanító pedagógusok véleményét az egyes tanulókról. Az osztályfőnök javaslatát a testület többségi döntéssel véglegesíti. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök véleménye a mérvadó. A magatartás minősítése: példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2).

Szorgalom: példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

IV.7.3. Magatartás

Irányadó szempontok:

A **példás** magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése példamutató. Az iskolai házirendet következetesen megtartja. Az iskolai normákat tudatosan vállalja, kezdeményező vagy bekapcsolódik a közösség munkájába. A tanárok legalább 75%-a példásnak tarja, és a többiek sem adnának jónál rosszabbat.

A **jó** magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyona és a jó hírnevére.

A **változó** magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A magatartási normákat ingadozva követi, a közösségi életben passzív. Felelősségtudata ingadozó. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható. A fegyelmező intézkedések valamelyikében részesült.

A **rossz**: magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben tiszteletlen, nem őszinte. Iskolai viselkedéséért a fegyelmező intézkedések valamelyik súlyosabb fokozatában részesült.

IV.7.4. Szorgalom

Irányadó szempontok:

Példás a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mértén akarátát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik a tanulócsoporthoz munkájába. Képességeinek esetleges hiányosságait szorgalmával sikeresen pótolja.

Jó a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető.

Változó: a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Házi feladatai és felszerelései hiányosak.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mértén keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.

IV.8. Az iskolai írásbeli és szóbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az iskolai munkában az írásbeli beszámoltatásnak fontos szerepe van a szóbeli számonkérések mellett. Mindkét forma sajátosságaival segíti a diákot kifejezőmódjának, stílusának fejlesztésében. Az érettségi vizsga alkalmával mindkét formával találkozunk, ezért törekednünk kell a különböző számonkérési módok gyakoroltatására.

Az írásbeli számonkérések formái:

- témazáró dolgozat

- röpdolgozat
- szódolgozat stb.

Ezek rendje:

A röpdolgozatot, szódolgozatot szükség esetén bármikor, előzetes bejelentés nélkül; témazáró dolgozatot előzetes bejelentés alapján íratunk.

A dolgozatok korlátai: röpdolgozat esetében semmilyen korlát nincs, témazáró dolgozat esetében, egy tanítási napon két dolgozatnál többel nem terheljük tanulóinkat.

Értékelésben betöltött szerepe, súlya:

A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát. A különböző fajsúlyú dolgozatok súlyozása a tanár egyedi rendszerét követi. Általában a témazáró dolgozatok kétszeres súllyal számítanak. Ebben a kérdésben az a szempont a legfontosabb, hogy a tanár következetes legyen, és szempontjait ismerjék a tanulók.

A szóbeli beszámoltatások formái:

- tanórai felelet
- memoriter felmondása (nyelvekből, magyarból)
- tanórai párbeszéd, egyéb szöveges feladatmegoldások értékelése
- tanév végi vizsga

IV.9. Az otthoni (napközis és tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Csak az iskola pedagógiai programjában (helyi tantervében) elfogadott tananyagot lehet megkövetelni. A követelmények megállapításánál figyelembe kell venni az életkori sajátságokat. Ugyancsak figyelembe kell venni a tanulók képességeit és a tanuláshoz való hozzáállását, valamint sajátos helyzetüket.

Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között: ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy éppen elhanyagolva a másik tantárgy rovására vagy előnyére. A követelmény célja soha nem az elriasztás, megfélemlítés, hanem az igényességre való nevelés.

A tanórai és tantárgyi követelmények legyenek világosak, egyértelműek és teljesíthetőek. A tanuló érezze a tanári elvárásokban a következetességet és a kiszámíthatóságot. A tanári munkában tükröződjék egyrészt az önmagával szembeni igényesség, másrészt a tanuló iránti megbecsülés, empátia.

A szóbeli (pl. memoriter) és írásbeli feladatok elvégzését érdemes tanulási ciklusokhoz kötni, hogy a diákok számára tervezhetőek legyenek.

IV.10. Az érettségi vizsgára való felkészítés szabályai, a jelentkezés feltételei és a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsga kötelező tárgyakból (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika és idegen nyelv), és egy szabadon választható tárgyból áll. Egy adott tantárgyból a tanulói jogviszony fennállása alatt akkor lehet érettségi vizsgára jelentkezni, ha a jelentkező

teljesítette a középiskola helyi tantervében meghatározott követelményeket, akár tanórai részvétellel, akár osztályozóvizsga során. A helyi tantervünkben a 9. évfolyamtól szereplő mindegyik érettségi vizsgatárgyból biztosítjuk a középszintű érettségi vizsgára való felkészülést. Az emelt szintű érettségire való felkészítést biztosítjuk a magyar, a történelem, a matematika és a helyi tantervünkben szereplő idegen nyelvi tantárgyak mellett biológiából, fizikából, kémiából, földrajzból, informatikából és testnevelésből. Az utóbbiak vonatkoznak a nyelvi előkészítő osztályba járók második idegen nyelvből emelt szintű érettségire történő felkészítésére is.

Osztályozóvizsgát kell tenni, ha valaki olyan tantárgyból kíván érettségizni, amelyet az adott iskolában nem tanult. Ha a tantárgy szerepel az adott iskola helyi tantervében (például tanítják a párhuzamos osztályokban), az osztályozó vizsgát ebben az iskolában is le lehet tenni. Más esetben vendégtanulói jogviszonyt kell létesíteni egy olyan középiskolával, amelyik a helyi tanterve alapján tanítja az adott tantárgyat, és ott kell osztályozó vizsgát tenni.

Az érettségire jelentkező tanuló azt is maga döntheti el, hogy mely tantárgyakból kíván középszinten és melyekből emelt szinten vizsgázni, függetlenül attól, hogy az adott tárgyat milyen szinten tanulta. Ez annyit jelent, hogy akkor is jelentkezhet emelt szintű vizsgára, ha az adott vizsgatárgyból csak a középszintű vizsgára készítette fel az iskola, vagy esetleg még arra sem. Természetesen emelt szintű felkészítés után is lehet középszintű vizsgára jelentkezni. Egy vizsgaidőszakban egy vizsgatárgyból csak egy szinten lehet vizsgázni.

A vizsgatárgyak és szintek kiválasztásakor - a továbbtanulási feltételek mellett - elsődlegesen az adott vizsgatárgy egységes vizsgakövetelményeit kell figyelembe venni. Érdemes mérlegelni a különböző kockázati tényezőket (magasabb követelmények, a felvételi pontok kiszámításakor lehetséges előnyök és hátrányok stb.), és csak akkor választani az emelt szintet, ha arra elegendő a felkészültség. A döntéshez a diákok elsősorban tanáraiktól kérhetnek segítséget, útbaigazítást.

Az érettségi vizsga tantárgyainak témaköreit külön részletezzük, évente a jogszabály által előírt időben hozzuk nyilvánosságra.

IV.11. A tanulók jutalmazásának elvei és formái

IV.11.1. Tanulmányi munkáért adható dicséretek

- a) Szaktanári dicséret: odaítélését a szaktanár határozza meg. Adható az adott tantárgyban végzett sikeres többletmunkáért és folyamatos kiemelkedő tanulmányi munkáért, sorozatos gyűjtőmunkáért, kutatómunkáért, szakköri teljesítményért, stb.
- b) Osztályfőnöki dicséret: adható a szaktanárokkal történő egyeztetés után több tantárgyból mutatott rendszeres kiemelkedő tanulmányi munkáért vagy iskolai versenyeredményekért.
- c) Igazgatói dicséret: adható kiemelkedő tanulmányi eredményért és megyei vagy országos versenyeken elért kiemelkedő eredményért.

IV.11.2. A közösségért végzett szolgálatért adható dicsérek

- a) Osztályfőnöki dicséret: adható az osztályközösségért végzett áldozatos szolgálatért, osztályprogramok szervezésében végzett munkáért, kiemelkedő kötelességteljesítésért. Odaítéléséről az osztályfőnök dönt.
- b) Igazgatói dicséret: adható az egész iskolát érintő rendezvények szervezésében nyújtott segítségért (nyílt nap, iskolai ünnepélyek...) bármely tanár javaslatára. Minden olyan tevékenységért, amely iskolánk jó hírét viszi szerte a világban igazgatói dicséret adható (pl.: kiemelkedő sporteredmény, kulturális tevékenység...)

IV.11.3. Év végén kiosztható dicsérek

Az év végi jutalmakról az osztályozókonferencián az osztályfőnök vagy a szaktanárok javaslatára a nevelőtestület határoz.

Tanulmányi munkáért adható dicsérek

- a) Szaktanári dicséret: adható az adott tantárgy(ak)ban mutatott egész éves kiemelkedő munkáért. Több szaktárgyi dicséret esetén valamennyit rögzítjük záradékként a bizonyítványban és a törzskönyvben egyaránt. Ez a nevelőtestületi dicsérek esetén is érvényes.
- b) Nevelőtestületi (általános) dicséretet kap a kitűnő (5.00) bizonyítványú és háromnál több tantárgyi dicséret esetén. Ebben az esetben a szaktárgyi dicséretek nem záradékoljuk.
- c) Példamutató kötelességteljesítésért nevelőtestületi dicséretet kap az a tanuló, aki legalább jeles (4,7) bizonyítvánnyal bír, vagy legalább három szaktárgyi dicsérete van.

A közösségért végzett szolgálatért adható dicsérek

- a) Példamutató magatartásáért nevelőtestületi dicséretben részesül az a tanuló, aki példás magatartása mellett rendszeresen vállal áldozatot az osztály és az iskola közösségeért, részt vesz iskolai rendezvényeken, osztályprogramokon, túrákon, kirándulásokon vagy a tanév során több vonatkozó tárgyú dicsérete van. Ezt záradékként a bizonyítványban és a törzskönyvben is rögzítjük.
- b) Példamutató közösségi munkájáért dicséretben részesül az a tanuló, aki az osztályközösségben, ill. az iskolai életben a közösségért sokat fáradozott, tett a tanév során.
- c) A vonatkozó tárgyú évközi dicséretek az igazgató az ünnepélyes tanévzáró keretében emléklappal, díszoklevéllel, könyvjutalommal jutalmazhatja.

IV.11.4. Patrociniumkor kiosztható dicséret

Migazzi Kristóf-díj

Migazzi-díjat az a végzős diák kaphat, aki az iskola egész közössége számára példamutató. Közösségi tevékenysége osztályközösségek felett az egész iskolára hatást gyakorol. A díjazott tanuló alapkötelezettségeit meghaladó, rendkívüli felelősségvállalásról, illetve a közösségért vállalt áldozatról tanúbizonyságot tevő piarista lelkiességű, vallásosságában is példamutató személy.

IV.12. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

TERÜLET	HELYI MEGVALÓSÍTÁS
<i>erkölcsi nevelés</i>	Az erkölcsi nevelés iskolánk egész életét áthatja. Kiemelt alkalmai a hittan- és osztályfőnöki órák, valamint a mindennapi élet keretei, a házirend betart(at)ása.
<i>nemzeti öntudat, hazafias nevelés</i>	Helyet kap a tanórákon, különösen magyarból, történelemből, földrajzból, hittanból. Nemzeti ünnepeinkről iskolai vagy osztálykeretben emlékezünk meg.
<i>állampolgárságra, demokráciára nevelés</i>	Élő dialógus folyik tanárok és diákok, diákok és diákok között az iskolai élet számos területén, kiemelten az osztályfőnöki órákon és a tanórákon kívüli programokon. A tanulói érdekképviselő hivatalos fóruma a diákönkormányzat.
<i>az önismeret és a társas kultúra fejlesztése</i>	A hittan- és osztályfőnöki órák mellett a tanórán kívüli programok is segítik az önismeretet és a közösségalkotást (pl. lelkinap, lelki gyakorlat). Segítő szakembereink a diákok mellett állnak problémáikban és kérdéseikben.
<i>a családi életre nevelés</i>	Gyakori témája az osztályfőnöki és hittanóráknak. A családokkal való intenzív kapcsolat, pl. a közös programok mintát jelentenek a diákok számára.
<i>a testi és lelki egészségre nevelés</i>	Intézményünk egész életét áthatja. Részletesebben lásd az egészségfejlesztési programot.
<i>felelősségvállalás másokért, önkéntesség</i>	Elsődleges, minden diákunk számára kötelező főmája a közösségi szolgálat (TESZI) a 10. évfolyamon. Nagy szerepet kap a Kalazancius Mozgalomban, de áthatja iskolánk egész működését, különösen az osztályprogramokat.
<i>fenntarthatóság, környezettudatosság</i>	Lásd a Környezeti nevelési elvek című részt.
<i>pályaorientáció</i>	A jogszabályok előírása alapján minden évben pályaorientációs napot tartunk diákjainknak. Iskolapszichológusunk és szociális segítőnk konzultációkat vállalnak a tanulókkal erről a kérdéstről is.
<i>gazdasági és pénzügyi nevelés</i>	Alkalmanként bekapcsolódunk a pénzügyi témahét programjaiba. Földrajz-, hittan- és osztályfőnöki órán érintjük a vonatkozó témákat. Személyes példaadásunkkal segítjük diákjaink értékrendjének kialakulását.
<i>médiatudatosságra nevelés</i>	Sok tantárgy anyaga érinti a témát: digitális kultúra, hittan, magyar, mozgókép- és médiaismeret, osztályfőnöki. Az osztálykeretben megtekintett filmek, ezek megbeszélése orientáló hatású.
<i>a tanulás tanítása</i>	Főleg a kisebbeknél minden pedagógus felelőssége. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal szakembereink foglalkoznak. Adott esetben az iskolapszichológus is segíthet a problémák felfedezésében, a továbblépésben.

IV.13. Az iskola SNI fejlesztési programja

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget.

IV.13.1.1. A rehabilitációs és rehabilitációs ellátás közös elvei

Fogalomismertetés

A rehabilitáció (gyógypedagógiai értelmezés): a veleszületett, fejlődési rendellenesség vagy egyéb ok miatt fejlődésükben megzavart és ezért a közösségi részvételben akadályozott személyekre irányul. Olyan, a társadalom, az iskola által biztosított, szervezett tevékenységek és támogatások rendszere, amelyek segítségével e személyeknek a közösségi életben való részvétele javítható, kiteljesíthető. Mivel a gyógypedagógiai rehabilitáció leggyakrabban veleszületett, vagy korai gyermekkorban keletkezett ok miatt van szükség, ezt a kifejezést részesítjük előnyben a rehabilitációval szemben.

Rehabilitáció (gyógypedagógiai értelmezés) szerint helyreállítás, visszaállítás, tágabb értelemben minden egészségügyi, pedagógiai és mentálhigiéniai tevékenység, amely azt szolgálja, hogy a sajátos nevelési igényű diákokat a többségi társadalomba minél nagyobb sikerrel tudjuk visszahelyezni.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

a) A tanulókkal való foglalkozások során minden esetben a teljes személyiséget vesszük figyelembe, az alapján határozzuk meg a módszereket, a haladási tempót, továbbá annak függvényében tervezzük a készség-és képességfejlesztő foglalkozásokat, terápiákat.

b) Nevelési céljainkat a tanulók egyéni haladási üteméhez igazodó, az önmagához mért fejlődést értékelő, sikerélményt biztosító, a reális életlehetőségeket folyamatosan szem előtt tartó oktatással valósítjuk meg.

c) A tananyag kiválasztásában és elrendezésében figyelembe vesszük, hogy a foglalkozások, tanítási órák célja a károsodásokból eredő lemaradások fokozatos csökkentése a meglévő képességekre építve. Fontos a folyamatos ismétlés, gyakorlás, a cselekvésbe ágyazott ismeretszerzés. A műveltségátadás elemei a komplex képességek, készségek, kompetenciák kialakításába és fejlesztésébe ágyazottan történik.

d) A nevelő, oktató munka gyakorlatában elsődleges szempont a differenciálás, ami azt jelenti, hogy minden tanuló számára a saját állapotának, képességének, komplex személyiségének megfelelő, optimális fejlesztést biztosítunk. Törekszünk egyúttal a kiemelkedő teljesítmények feltárására és fejlesztésére a tanórákon és a tanórákon kívüli foglalkozásokon egyaránt.

e) Folyamatosan és rendszeresen diagnosztizálunk, megerősítő és szükség esetén korrigáló tevékenységet folytatunk.

f) A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás az intézmény egészét átfogja, beépül valamennyi tantárgy tananyagába átszőve a teljes pedagógiai tevékenységünket.

IV.13.1.2. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

Általános fejlesztési célok

Az iskolai képzés során, az egyéni bánásmód elvét alkalmazva, igyekszünk biztosítani az SNI-s tanulók személyiségének harmonikus fejlődését. Igyekszünk előkészíteni az önálló vagy támogatott életvezetés lehetőségét, kialakítani a környezethez való kötődés igényét, a közösségi

alkalmazkodást és elfogadást, törekedve az önérvényesítéssel és önálló döntési képességgel rendelkezés kialakítására, a tanuló felkészítésére a lehető legeredményesebb társadalmi integrációra. Fontosnak tartjuk a helyes közösségi magatartás kialakítását, az együttműködési képességet és szocializációs készséget, a hiányosan működő képességek korrekcióját a hátrányok csökkentése érdekében, valamint a jól működő funkciók fejlesztését az érdeklődés fenntartásával. Mindezeket olyan iskolai légkör megteremtésével kívánjuk elérni, amelyben a tanulók, felnőttek egyaránt jól érzik magukat, kölcsönösen tisztelik és elfogadják egymást.

Egyéb fejlesztési célok

- a) A szociális, kommunikációs és gondolkodási készségek hiányának speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- b) A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelése a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- c) Az iskolai és mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása.

IV.13.1.3. A fejlesztési célokkal kapcsolatos feladatok, tartalmak, tevékenységek, követelmények

Feladataink:

Az iskola vezetősége támogatja a pedagógusok részvételét az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az együttnevelést megvalósító iskolai pedagógusok, iskolai dolgozók, gyermek-és szülői közösségek felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

Az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazása.

A tananyagok feldolgozása során – szükség szerint – el kell végezni, az SNI-s tanulók jellemzőik alapján, a szükséges tartalmi módosításokat.

Egyéni fejlesztési tervek, egyéni haladási ütemek készítése, alkalmazása, esetenként nyújtott időkeret biztosítása.

Folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat a tanulói teljesítmények alapján. A fejlesztési folyamat nyomon követése, a teljesítmények formatív értékelése.

Egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívák keresése.

A pedagógusok, munkatársak, szülők részéről alkalmazkodás az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.

Megerősítő, motiváló értékelési módszerek kialakítása.

Együttműködési készség különböző szakemberekkel, intézményekkel (pl. Kislátó). Az életvezetést segítő konzultációs lehetőségek biztosítása.

A tanulók állapotának, igényeinek megfelelő eszközpark, környezet kialakítása.

Bizottsági ajánlás alapján felmentések, mentességek biztosítása, ugyanakkor a mindennapi életvezetéshez szükséges ismeretek elsajátíttatása, begyakoroltatása.

Fejlesztési tartalmak:

Pozitív tanári attitűdök (szimpátia, tolerancia, ösztönzés) megerősítése.

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos konfliktuskezelési módszerek tanulása, tanítása.

Tanulásmódszertani ismeretek segítségével az oktatás, nevelés hatékonyságának növelése.

Drámapedagógiai módszerek alkalmazása.

A fejlesztést segítő egyéni beszélgetések rendszeres alkalmazása.

Érzékenyítési programok szervezése a többségi tanulók, munkatársak, szülők részére.

Fejlesztési követelmények:

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal szemben támasztott iskolai követelmények – figyelembe véve a fentiekben leírt specialitásokat (pl. tananyagok módosulása, egyéni haladási ütemek, felmentések stb.) – megegyeznek a többségi tanulók felé támasztott követelményekkel. Ugyanakkor a követelmények teljesítése – a tanulók képességeinek függvényében, illetve a bizottsági javaslatok alapján – módszer- és időbeli eltéréseket tehet szükségessé.

IV.13.2. A sajátos nevelést igénylő tanulók csoportjai, jellemzőik

IV.13.2.1. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

A kategória többféle diagnózist tartalmaz, részben idegrendszeri fejlődési zavarokat, részben a magatartásszabályozás más zavarait. Az idegrendszeri fejlődési zavarok nagy csoportjából ebbe a kategóriába tartozik a specifikus tanulási zavar és a figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD). Ezeknek az állapotoknak közös vonása, hogy a háttérükben mindig eltérő idegrendszeri fejlődés áll, ami számos esetben genetikai okokra visszavezethető, vagy pre-, illetve perinatálisan (magzati korban vagy a születés körüli időszakban) szerzett zavar, amely a korai életkortól kezdve jelen van. Ezzel szemben a magatartásszabályozási zavarok általában nem az eredendően eltérő idegrendszeri fejlődés talaján alakulnak ki, hanem az idegrendszer biológiai sérülékenységére és a rossz környezeti feltételek, elégtelen bánásmód, tartósan extrém magas stressz együttes következményeként jönnek létre.

IV.13.2.2. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrumzavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és a rugalmas viselkedésszervezés minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányossága, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedésszervezés és- kivitelezés képességének minőségi sérülése, valamint az egyenetlen képességprofil. A fejlődési zavar átlagos vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van. A nyelvhasználat színvonalától függetlenül az alapvető problémák közé tartozik, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, jelentőségének megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit útján befolyásolni lehet.

Gyakori társuló állapotok:

- a) beszéd-, érzékszervi, mozgás- vagy egyéb fogyatékoság;
- b) ADHD (figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar);
- c) epilepszia;
- d) alvás és étkezési nehézségek, zavarok;

- e) egyes pszichiátriai zavarok (pl. szorongás, depresszió);
- f) viselkedésproblémák (pl. agresszió, önbántalmazás, súlyos passzivitás)

IV.13.2.3. A probléma kezelésének folyamata:

A 10 éves korú beiratkozottaknál az osztályban tanítóknak meg kell ismerniük a Pedagógiai Szakszolgálat véleményét. A tanulási probléma okainak ismeretében szervezzék a tanulók számára a differenciált oktatást, nevelést. Figyelembe véve, hogy ezeknél a gyermekeknél legalább olyan fontos a tehetséggondozás, mint a felzárkóztatás.

IV.13.2.4. A tanuló iskolai elhelyezésének lehetőségei

Integráltan, azaz normál osztályokban való elhelyezéssel. Ez esetben a létszámoknál figyelembe kell venni, hogy a problémákkal küszködő gyermekek létszáma ne haladja meg az osztály létszámának maximum 20 %-át, mert egyébként kezelhetetlen probléma adódhat. A tanórai differenciált foglalkozás mellett a tanórákkal párhuzamosan vagy a tanórákon túl is szükség lehet fejleszteni, felzárkóztatni a tanulókat.

IV.13.2.5. A felzárkóztatás pedagógia elvárásai

Tanulási nehézség, magatartás- és figyelemzavaros gyermek értékelését osztályfokának megfelelően az osztályban tanítók által végezzük problémájának figyelembevételével.

Számára egyéni fejlesztést biztosítunk, ahol az évfolyamának megfelelő tananyag feldolgozása, elmélyítése történik, a normál követelményrendszer alapján, a Pedagógiai Szakszolgálat javaslata alapján. A tananyag tartalma mindenben megegyezik a többségi tartalmakkal.

IV.13.3. A tanítást-tanulást segítő és értékelő eszközrendszer

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei az integrációs fejlesztést megvalósító programot azokkal a szempontokkal egészítik ki, amelyek az együttnevelés pedagógiai esélyeit jelentősen növelik egyrészt a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, másrészt az SNI diákok számára is. Az integráció - a heterogén összetételű iskolák és tanulócsoportok kialakítása -, leginkább a differenciálásra alkalmas szervezési módok, kooperatív technikák alkalmazását jelenti. Így az egyes rendszerelemeket is ez a szempont befolyásolja alapvetően.

IV.13.3.1. Kulcskompetenciákat fejlesztő programok

a) Az önálló tanulást segítő fejlesztés

A tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek közül a tehetséggondozást tartjuk leginkább fontosnak, a hátrányos helyzetű tanuló sikerélményének növelését szem előtt tartva. A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat. Ezért kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed az iskolai és kollégiumi nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetségfejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel. Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése: differenciált foglalkozások, szakkörök, felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre, felkészítés továbbhaladásra, magasabb tanulmányok folytatására, emelt szintű tantárgyak tanítása.

b) Eszközjellelű kompetenciák fejlesztése

Nagy jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának. Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő), projektek (savas eső

mérése), riport (kérdőíves felmérés), terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, célzott megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert, „iskolazöldítés”), aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás rendezése, újságkészítése, kutatómunka), művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése).

c) Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségépítő programok szervezése. **Tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladataink:** törekedjünk a tanulás támogatására kölcsönös segítségnyújtással, ellenőrzéssel, a tanulmányi és a munkaerkölc erősítésével. Segítsük a tanulók kezdeményezéseit, a közvetlen tapasztalatszerzést. A közösségi cselekvések kialakítása, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével). A tanulók önállóságának, öntevékenységének fejlesztése. Különböző változatos munkaformákkal (csoportmunka, differenciált, egyéni munka, kísérlet, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése. Törekedni kell olyan pedagógus közösség kialakítására, amely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni, és tevékenységüket koordinálni tudja.

Tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai: A lelki gyakorlatok, zarándoklatok mélyítsék el a katolikus vallás és hit megélését. Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére. Átgondolt játéktervvel és a tevékenység pedagógiai irányításával biztosítsák, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését. A sokoldalú és változatos foglalkozások (zenei, tánc, képzőművészeti, kézműves, stb.) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez. A séták, a kirándulások, erdei iskolák mélyítsék el a természetszeretetet és a környezet iránti felelősséget.

IV.13.3.2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

A szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészség és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása. A foglalkozások során hangsúlyt kap a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése, a kollégiumban élő nemzeti, etnikai kisebbségekhez tartozó tanulók anyanyelvi, nemzetiségi kultúrájukhoz való kötődésének erősítése. Az iskola által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik az osztályközösséget.

Filmklub – mit érdemes nézni, mit nem; kézműves foglalkozás; cserkészet; TESZI, a „Bárka” fogyatékosok támogatása; újság szerkesztés; egyházi jellegű kirándulások, lelki napokon való részvétel szorgalmazása; vallási életbe való bevezetés, kapcsolatok lelki vezetőkkel (pályaorientáció, hivatásgondozás...); speciális diákkörök: bibliakörök, szentek élete, imakörök, egyházi énekek, vallási életet elősegítő tevékenységek (imák, szokásrend, hagyományok), missziós tevékenység.

IV.13.3.3. Az integrációt elősegítő módszertani elemek

Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés. A tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, s nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és

erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit. A nevelés, az oktatás igazodik a gyermekhez.

IV.13.3.4. Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

Az érintett diákokat illetően az osztályfőnök kezdeményezésére a gyógypedagógus, az ifjúságvédelmi felelős és a tanító pedagógusok szükség szerint értékelő esetmegbeszélést tartanak. Rendkívüli esetben bevonják a szülőt megbeszélésükbe. Az óralátogatásokon szerezzenek az érintett pedagógusok információt arról, hogy más tevékenységi körben az érintett tanulók hogyan teljesítenek.

IV.13.3.5. A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

Gimnáziumunk elsősorban továbbtanulásra készít fel. A felkészítés végén a továbbhaladásra a következő lehetőségei vannak. Az érettségire jelentkező tanuló azt is maga döntheti el, hogy mely tantárgyakból kíván középszinten és melyekből emelt szinten vizsgázni, függetlenül attól, hogy az adott tárgyat milyen szinten tanulta. Ez annyit jelent, hogy akkor is jelentkezhet emelt szintű vizsgára, ha az adott vizsgatárgyból csak a középszintű vizsgára készítette fel az iskola, vagy esetleg még arra sem. Természetesen emelt szintű felkészítés után is lehet középszintű vizsgára jelentkezni. Egy vizsgaidőszakban egy vizsgatárgyból csak egy szinten lehet vizsgázni.

A vizsgatárgyak és szintek kiválasztásakor – a továbbtanulási feltételek mellett – elsődlegesen az adott vizsgatárgy egységes vizsgakövetelményeit kell figyelembe venni. Érdemes mérlegelni a különböző kockázati tényezőket (magasabb követelmények, a felvételi pontok kiszámításakor lehetséges előnyök és hátrányok stb.), és csak akkor választani az emelt szintet, ha arra elegendő a felkészültség. A döntéshez a diákok elsősorban tanáraiktól kérhetnek segítséget, útbaigazítást.

V. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

A kollégiumi pedagógiai program a kollégiumi nevelés országos alapprogramjára támaszkodik.

A Váci Piarista Gimnázium küldetésnyilatkozatával és alapelveivel összhangban a Váci Piarista Kollégium pedagógiai alapelve a „pietas et litterae”, azaz a hit és a tudomány egységének gondolata. A Kalazanci Szent József által ránk hagyott elveket a Piarista Rend közösségével értelmezzük és ültetjük át a napi gyakorlatba.

A Váci Piarista Kollégium alapvetése a családi nevelés - semmi mással nem pótolható – elsődlegességének elismerése a diákok személyiségének fejlesztésében. Ugyanakkor a kollégiumot nem csupán szükségnek tekintjük, hogy egyes tanulócsoportok számára is érvényesüljön a szabad iskolaválasztás joga, hanem közösségformáló, jellemalakító „műhelynek” is, amely jótékonyan továbbfejleszti, kiegészíti, sőt olykor pótolja a családi nevelést. Célunk a Biblia tanítása és Jézus Krisztus életpéldája alapján, a saját példamutatásunkkal, hitünkkel, szeretetünkkel, a személyiség tiszteletben tartása jegyében nevelni kollégista növendékeinket, a katolikus, keresztény erkölcsi értékeket tisztelő, elfogadó, széleskörű ismeretekkel rendelkező, művelt, kiegyensúlyozott, harmonikus, derűs életszemléletű, a család értékét felismerő, nemzeti elkötelezettségű, a magyar nyelvet ápoló és kulturális értékeit megbecsülő emberekké. A kollégium felelősséget vállal, hogy a rábízott diákok felnőtté válásának útját kíséri és segíti, a jövő nemzedékek egészséges és boldog, a nemzet javát szolgáló fejlődését lehetőségei szerint minden erővel előmozdítja.

Alapfeladata a kollégiumnak az is, hogy megfelelő feltételeket teremtsen azoknak,

- akiknek lakóhelyén nincs megfelelő lehetőség a tanuláshoz,
- akiknek a választott iskolába való bejárás megterhelő vagy megoldhatatlan,
- akiknek szülei nem tudják biztosítani a tanuláshoz szükséges feltételeket.

V.1. A kollégiumi nevelés alapelvei, értékei:

- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra. „a katolikus iskola sajátos jellegének biztosítása legnagyobb részben az ott tanítók tevékenységén és tanúságtételén múlik.”
- A nevelésben (különösen a kezdeti periódusokban) fokozott szerepe van a szokásautomatizmusoknak. Ezért a szokások kialakítására kitüntetett figyelmet kell szentelni, az erre fordított energia sokszorosán megtérül.
- Lehetőleg a dicséretet helyezzük előtérbe. Arra kell törekednünk, hogy az valóban mindig indokolt legyen.
- Nagy a jelentősége a tudásnak, az ismereteknek; értékkonfliktus esetén azonban az emberi morált magasabb rendű követelménynek kell tartani az ismeretnél, a személyiség harmóniáját, „belső békéjét” az érvényesülésnél.
- Döntő a követelmények belátáson alapuló belső igénnyé váló betartása, és a pontosság, a fegyelem, az önfegyelem gyakorlása. Ez a pedagógiai folyamatban részt vevő diákokra és pedagógusokra egyaránt vonatkozik.
- Az igényes követelmény meghatározása és végrehajtása következetességet tételez fel.
- A katolikus oktatási és nevelési hagyományok elvek alkalmazása.

- A kollégium és az iskola hagyományainak ápolása, azoknak a nevelési folyamatba való beépítése.
- A diákok személyiségjogainak tiszteletben tartása, az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése, és az egyéni felelősség felismertetése.
- A diákok aktivitásának, érdeklődésének formálása, fejlesztése, az öntevékenység és a közösségi önszerveződés támogatása.
- Támogató együttműködés a szülőkkel, az iskolával és az egyházi közösségekkel a diákok fejlődése érdekében.
- A kollégium a diákok szociális és érzelmi stabilitását megerősítő helyszín kell, hogy legyen, különösen fontos ez a szempont a hátrányos helyzetű tanulók esetében.
- A nemzeti hagyományok, a nemzeti önazonosság ápolása, fejlesztése a kollégiumi nevelésben kiemelt jelentőségű.
- A nevelés során figyelmet kell fordítani a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek – empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség – fejlesztésére.
- Segíteni kell a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését.

V.2. A kollégiumi nevelés értékei:

- A katolikus kollégium kiemelt társadalompolitikai szerepe és feladata, hogy a tanulók számára – lakóhelyüktől és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítja a minőségi tudáshoz és a keresztény szellemben történő neveléshez való hozzáférést, így meghatározó jelentősége van az esélyteremtés és a társadalmi mobilitás elősegítésében.
- A kollégiumban keresztény közösséget építünk, amely lehetőséget ad a diákok részére hiteles módon megismerni és megélni a keresztény értékrendet.
- Az egyénre igényeket és szükségeket, az életkori és személyiségre jellemző sajátosságokat figyelembe vevő tehetséggondozás, felzárkóztatás, pályaválasztás és az életkezdés segítése, a sajátos nevelési igényű tanulók esetében kiemelten a szükségleteik figyelembevételével kialakított egyéni bánásmód alkalmazása.

V.3. A kollégiumi nevelés céljai:

- A diákokat segítse abban, hogy a keresztény értékekre építve művelt emberré, gazdag (szépre, jóra fogékony) személyiséggé, Istent és embertársait szerető, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré váljanak.
- A diákok, szülők, partnerek, környezet elégedettségére törekedjék, ezen belül: a hitéletbeli fejlődés, a tudás, a fegyelem, a továbbtanulásra való felkészítés fontosságát hangsúlyozza.
- A diákok morális és esztétikai szemléletét alakítsa, kognitív és kommunikációs képességeinek, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igényét fejlessze.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen, a hátrányos helyzetű tanulók esetében biztosítsa a felzárkóztatás és a társadalmi beilleszkedés megvalósulását.
- Megalapozott, érvényes és személyes értékrendet alakítson ki.
- A kudarc- és sikertűrés készségeit fejlessze.

- Az önálló, felelős állásfoglalás, cselekvés alapjait és (életkornak, fejlettségi foknak, saját személyiségjegyeknek megfelelő) készségeit kimunkálja.
- Hatékony szakmai munkával fejlessze a diákok önálló problémamegoldó, gondolkodó képességét, önállóságát, öngondoskodásra való készségét és a kreativitást.
- A liturgiába való aktív bekapcsolódásra ösztönözze a diákokat, lehetőség szerint a nem vallásos tanulók felé is empátiával és szeretettel tudja közvetíteni a krisztusi hitet.
- Magyarságunk gyökereit, hagyományait, nemzeti önazonosságunkat, ünnepeinket megismertesse a diákokkal.
- A kollégium és az iskola hagyományainak megismertetése a diákokkal, azok beépítése a kollégiumi életbe.

V.4. A kollégium működése

V.4.1. A tanulók életrendjének szervezésének pedagógiai elvei

A kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, beleértve a rendszeres és egészséges étkezést, a tisztálkodást, az előírásoknak megfelelő egészségügyi ellátást. Figyelembe veszi a tanulói, a szülői és az iskolai igényeket, valamint az intézményi hagyományokat, szokásokat is. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezi, hogy az egyes tevékenységek belső arányai – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A kollégiumnak biztosítani kell, hogy a diákok választott tisztségviselőik révén részt vehessenek a tanulóközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Lehetővé kell tenni, hogy a diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerjék és a mindennapi gyakorlatban felelősen alkalmazzák a demokratikus érdekérvényesítés, a problémamegoldás és a konfliktuskezelés technikáit, módszereit.

A kollégium a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősíti a kollégiumi közösség együvé tartozását.

V.4.2. A tanulók tanulás szervezésének pedagógiai elvei

A kollégiumi nevelés a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával a tanulók szocializációját, fizikailag és szellemileg is egészséges, kiegyensúlyozott fejlődését, tanulását, a sikeres életpályára való felkészítését támogatja, keresztény személyiségének fejlődését törekszik segíteni.

A kulcskompetenciák fejlesztése a nevelési és a tanulást támogató folyamat során:

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

V.4.3. A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A kulturált és tartalmas időtöltés igényét kialakítva, olyan tevékenységek megvalósítása, amely a diákok fizikai és mentális egészségét, pihenését, rekreációját is szolgálja. Különösen fontos a közösséget, az összetartozást segítő módszerek alkalmazása a kollégiumi élet során.

Igényesség kialakítása az élet minden területén: a személyes baráti-, és párkapcsolatokban; a közösségi kötődésekben; a mindennapi munkában; a kultúrával kapcsolatban; a beszédben; a szakmai hozzá állásban; a testkultúrában; az étkezésben.

V.4.4. A kollégium nevelési feladatai

- Keresztény életre, keresztény hitre való nevelés, biztos keresztény erkölcsi értékrend kialakítása.
- A tanulási és gondolkodási képességek fejlesztése, a tanulás tanítása, a diákok tanulmányi eredményének folyamatos figyelemmel követése, ennek függvényében a diákok tanulásának egyénre szabott megszervezése.
- A diákok képességeinek felismerése, és a felismert képességek kibontakozásának elősegítése, a tanulásban elmaradók támogatása, felzárkóztatása.
- Pályaorientáció.
- A testi és lelki egészség folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezésre, öltözködésre, tisztálkodásra nevelés.
- Környezettudatosságra, fenntartható életmódra való nevelés.
- Társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése, gazdasági és pénzügyi nevelés.
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés.
- Nemzeti öntudatra nevelés, hazafias nevelés.
- Másokért való felelősségvállalásra, önkéntességre nevelés.
- Médiatudatosságra nevelés.

V.4.5. Felzárkóztatás, a tehetségek kiválasztása és gondozása, a pályaorientáció segítése

A kollégium feladata a diákok képességeinek megismerése. Támogatja a tanulásban elmaradt, és a sajátos nevelési igényű tanulókat, biztosítja annak esélyét, hogy eredményesen végezzék tanulmányaikat. Létrehozza a tehetséges diákok megtalálására szolgáló rendszerét, segíti a tehetséges tanulókat képességeik kibontakoztatásában, tudásuk bővítésében. A kollégiumi élet színes, tevékenységközpontú szervezésével alkalmakat teremt a diákok alkotóképességének megnyilvánulására, a tehetségek kibontakoztatására, a diákok helyes önértékelését erősítő sikerélményekre.

A pályaorientáció célja, hogy segítse a diákok kívánatos és lehetséges további iskola- és pályaválasztását az önismeret, a pályaismeret és a társadalmi kihívások, a gazdasági helyzet tükrében. A kollégium feladata – az iskolával együttműködve – valamennyi diákja számára lehetővé tenni az egyes szakmák, hivatások megismerését, segíteni a pályaválasztást, illetve a választott életpályára való felkészülést. Lehetőségeihez képest, átfogó képet kell nyújtania a munka világáról, és olyan tevékenységeket kell felkínálnia, amelyek alkalmat adnak arra, hogy a tanulók képességeiket kipróbálhassák.

Hátránykompenzáció:

- felzárkóztatás, alapkészségek megfelelő szintre hozása;
- pozitív önértékelés kialakítására irányuló tevékenységek;
- szorongásmentes légkör megteremtése;
- harmonikus, szeretetteljes szociális környezet megteremtése;
- személyes kapcsolattartást, megfelelő empátiát, egymásra figyelmet, rendszeres eszmecserét igénylő tevékenységek szervezése;
- sokoldalú képességfejlesztő tevékenységek biztosítása;

Tehetséggondozás:

- érzelmi biztonságot, ösztönzést adó inger gazdag környezet biztosítása;
- széles tevékenységrepertoár biztosítása, melyben minden diák megtalálhatja az adottságainak leginkább megfelelő elfoglaltságokat;
- lehetőség biztosítása az adott tevékenység folyamatos végzésére.

Továbbtanulás, pályaorientáció:

- a kollégium feladata a tanulást segítő tevékenységével a diákok továbbtanulási (felvételi) esélyeit növelni;
- a diákok tanulástechnikai, szaktárgyi ismereteinek, valamint önismeretének fejlesztésével kell támogatnia a továbbtanulást, pályaválasztást;
- a kollégiumnak a jövőkép hiányosságainak pótlására vonatkozó tevékenységet kell folytatnia;
- fejlesztenie kell a diákok alkalmazkodóképességét, ki kell alakítania a permanens tanulás igényét.

V.4.5.1. Az önálló életkezdést segítő tevékenység elvei

- Kiemelten fontos a diáknak felkészülni és alkalmassá válni a családi életre (például a családi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására).
- Az énkép, a szociális képességek, az önismeret, a társas kultúra egészséges fejlődésének segítése.
- Kognitív képességek fejlődésének támogatása, továbbá a kritikus gondolkodásra, a közéleti szereplésre való alkalmasság, a párbeszédre, a konszenzusra való készség kialakulásának elősegítése.

V.4.6. A kollégiumi közösségi élet fejlesztése

A kollégiumi nevelés célja a megfogalmazott alapelvek figyelembe vételével a közösség építése is, a közösségi szabályok elfogadtatása, azért tenni tudó és akaró diákok nevelése.

V.4.6.1. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei

Rendszeresen szervezünk kollégiumi sportfoglalkozásokat, közös csapatépítő játékokat, tematikus beszélgetéseket, egyházi ünnepeket, film, vagy sportesemény közös megtekintését,

imanapot, megemlékezünk a születés- és névnapokról. Bátorítjuk és segítjük a kiscsoportos közös tevékenységeket, részt veszünk a kollégisták szerepléseiben, bemutatóin, valamint az iskola délutáni rendezvényein is.

A reggeli és az esti imák, illetve áhítatok során lehetőséget kapnak a diákok a gondolataik, szükség szerint örömeik, bánatuk megosztására. Támogatjuk a kollégiumi csoporton belüli baráti kapcsolatok kiépülését, kiemelt figyelmet fordítunk a személyes konfliktusok lehetőség szerinti gyors rendezésének elősegítésére.

V.4.6.2. A kollégiumi művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elveit

- Figyelembe kell venni az életkori és érdeklődési különbségekből adódó sajátosságokat.
- A keresztény értékrenddel összeegyeztethető művelődési tevékenység valósítható meg a kollégiumban.
- A szervezés során a diákok tanulását segítő, azt kiegészítő, a közösséget erősítő szempontok az elsődlegesek. Különösen sport, vagy más versenyhelyzetet eredményező tevékenység során kell figyelni a közösséget erősítő szempontokra.

V.4.7. A kollégium egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

- A kollégiumi egészségnevelés hozzá kell járuljon ahhoz, hogy a diákok kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges, környezettudatos, fenntartható életvitelhez.
- A kollégiumnak - lehetőségeihez képest – igyekeznie kell a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosítani, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti is ízlésüket, igényességüket.
- Az egészséges életmódra neveléshez hozzátartozik többek között az egészséges táplálkozásra, a megfelelő életritmusra (pl.: kellő mennyiségű és minőségű alvás) nevelés, de fontos megtanulni, hogy miként lehet tartózkodni, drogoktól, alkoholtól, dohányzástól.
- Fontos megtanítani az elegendő szabadlevegőn tartózkodás és rendszeres, minél több izmot megmozgató mozgás, sportolás, tisztálkodás, fontosságát. Személyes példaadás, szakszerű ismeretközlés, gyakoroltatás és rendszeres ellenőrzés, odafigyelés szükséges a diákok felé ezen a területen.

V.4.7.1. A kollégium teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatai

- Az egészségrontó, káros szerek és szokások hatásának ismertetésére minden lehetséges módon törekszünk: foglalkozásokon, filmvetítéseken, egyéni beszélgetéseken, szülői értekezleteken keresztül. Rendkívül fontosnak tartjuk a szabadidő célszerű hasznosítását, ezen belül a rendszeres testedzést, a sportolást. Lehetőségünk van a sportcsarnok és az udvari sportpálya, illetve az edzőterem rendszeres használatára is. Ezen felül támogatjuk a diákok külön órákon megvalósuló sportolását is.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a mentális egészség, a megfelelő pihenés, a szükséges kiegyensúlyozott életmód kialakítására.
- A kollégiumi élet során környezettudatos magatartásra kell nevelni a diákokat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt, gondolkodásukba és életvitelükbe egyéni és közösségi szinten is beépüljön a környezetkímélő magatartás.

V.4.8. A kollégium hagyományai

Tekintettel arra, hogy a kollégium területileg is az iskola szerves része, az egyházi és a nemzeti ünnepekhez, a rendhez kötődő hagyományaink az iskolával közösek, jellemzően iskolai keretek között valósulnak meg. A kollégium karácsonyi ünnepe, a szentmise és a közös éneklés az év legbensőségesebb együttléte.

V.4.9. A kollégium hagyományai továbbfejlesztésének terve

A kollégiumi élet során tovább kívánjuk mélyíteni a diákokban váci Piarista hagyományokat, azok hétköznapi életben való rendszeres és természetes módon megvalósuló gyakorlásával. Tervezzük, hogy gazdag múltunkból mind több mai is releváns szokást, hagyományt átemeljünk a mai modern kollégiumi diákéletbe.

V.4.10. Hátrányos helyzetű tanulók fejlesztése a kollégiumban

A kollégiumba érkező hátrányos helyzetű diákok esetében a személyiség fejlesztése a képességek fejlesztésén keresztül, illetve a közösség befogadása és a csoportnormák elfogadása során valósulhat meg.

- Az egészséges életmód kialakítása: ismeretterjesztéssel, személyes példamutatással, egészségnevelő programok szervezésével.
- Az önismeret fejlesztése: foglalkozásokon és azokon kívül önálló és csoportmunkával.
- Együttműködési képességek fejlesztése: kooperatív tanulási technikák alkalmazásával és csoportmunkával, foglalkozásokon kívüli közösségi feladatokkal, csapatversenyek szervezésével.
- Szociális képességek fejlesztése: tanár-diák személyes beszélgetésekkel, tanuló párok kialakításával.
- Az alkotóképesség fejlesztése: foglalkozásokon való részvétellel.
- A versengés képességének fejlesztése: sportfoglalkozásokon való részvétellel.
- Konfliktuskezelés resztoratív technikák alkalmazásával.
- Önálló, aktív tanulás támogatása.
- Kommunikációs képességek fejlesztése.

V.4.11. A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében, rendszeres kapcsolatot tart a szülőkkel, illetve a kollégisták törvényes képviselőjével, szülői szervezetekkel (közösségekkel), a fenntartóval, a működtetővel, a kapcsolódó iskolákkal, társintézményekkel; hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló, valamint veszélyeztetett gyermek esetében a gyermekjóléti szolgálattal, a település – a tanulók nevelésében érintett – intézményeivel, nevelésbe vett gyermek esetén a gyámjával, nevelőszülőjével vagy gyermekotthonával, civil szervezeteivel, szakmai közösségeivel, érintettség esetén a helyi nemzetiségi önkormányzatokkal, továbbá minden olyan szervezettel, amely a kollégiumi nevelés céljainak megvalósítását elősegítheti.

A szülők és gondviselők a kollégium vezetőjével emailben, telefonon illetve személyesen is bármikor konzultálhatnak, a kollégium részéről is folyamatosan adunk jelzést a szülők felé a tanulmányi eredményekről, a diák kollégiumi és intézményen kívüli helyzetéről.

A kapcsolatok kialakításában, gazdagításában és fenntartásában a kollégium nyitott és kezdeményező. A kapcsolattartás helyi szabályozása a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

V.4.12. A kollégium gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenysége

A gyermekvédelem tágabb értelemben minden gyermekre és ifjúra kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi tennivalók összessége, amelyek a gyermekek és fiatalok gondozását, ellátását, eltartását, nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani.

Az 1997. évi XXXI. tv. (gyermekvédelmi törvény) rendelkezései alapján a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Feladatunk a kollégiumban olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet kialakítani, amely eleve kizárja annak a lehetőségét, hogy bármelyik diák származása, színe, vallási, vagy bármely egyéb hovatarozása miatt hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény vezetője felel, a kollégiumban a gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat a kollégiumvezető látja el.

Nevelőtanáraink gyermek-, és ifjúságvédelemmel összefüggő feladatai:

- Tevékenységük során mindig figyelembe kell venniük, a diákok tehetségét, egyéni képességeit, fejlődésük ütemét, szociokulturális helyzetét.
- Segíteniük kell a diákok képességeinek kibontakoztatását, illetve a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévők felzárkóztatását.
- Kötelességük a diákok részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadni, és ezek elsajátításáról meggyőződni. (Pl. kollégiumi foglalkozások, egyéni beszélgetések, szabadidő szervezés stb. útján.).
- A szülőket a gyermeküket érintő kérdésekről rendszeresen tájékoztatni, folyamatosan kapcsolatot tartani az iskolával.
- Ki kell alakítani a diákokkal való személyes kapcsolattartás rendszerét, lehetővé kell tenni, hogy a diákok felkereshessék rendszeresen, akadály nélkül a gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó személyt, és olyan légkör alakulhasson ki, amely nem gátolja meg adott esetben még a legbizalmasabb információk átadását sem.
- A diákok emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartani.
- Folyamatosan segíteni a diákok személyiségének fejlődését.

Kollégiumunk együttműködik a gyermekvédelemmel foglalkozó hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel, így segítjük a gyermek családban való nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.

V.5. A kollégiumi tevékenység szerkezete

A kollégium a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi, az intézményi szervezet működéséhez pedagógiai irányítást, illetve támogatást biztosít.

V.5.1. A kollégium által kötelezően biztosítandó foglalkozások

A kollégium a foglalkozások tervezése, szervezése során kiemelten ügyel a pozitív, aktív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, egyénre szabott tanulási utak támogatására a kreativitás fejlesztésére, az egész életen át tartó ismeretbővítés fontosságára, gondoskodik a tanulókkal való személyes törődés tapintatos formáinak kialakítására. Külön figyelmet fordít a nemzetiségi sajátosságokra és a sajátos nevelési igényű tanulók egyéni szükségleteire. A kollégium a foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségének

gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség épüléséhez, a keresztényi gondolkodás kifejlődéséhez.

V.5.1.1. Felkészítő foglalkozások a kollégiumban:

Tanulást segítő foglalkozások:

- Rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás, kollégiumunkban a rendszeres iskolai felkészülést „stúdium” keretén belül biztosítjuk, ennek keretében folyik a napi felkészülés megszervezése, kikérdezés, ellenőrzés, segítségnyújtás, folyamatos segítség és ellenőrzés.
- Differenciált képességfejlesztő, tehetség-kibontakoztató foglalkozás.
- A bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció, a valamely tantárgyból lemaradt tanulók felzárkóztatása a napi ismeret-elsajátítása kapcsán tapasztalt hiányosságok alapján történik, kollégiumunk nevelői tanárai szakterületüknek megfelelően tudnak a lemaradóknak segíteni, a többi tantárgyból a korrepetálás a kollégiummal egy szervezeti egységben működő iskolában történik.
- A tantárgyi ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök.
- Tematikus csoportfoglalkozás.

V.5.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások:

Csoportvezetői foglalkozások:

- Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára: a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése.
- Tematikus csoportfoglalkozások: az e rendeletben előírt témakörök, időkeretek között szervezhető foglalkozások.

A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások:

- A kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása.
- Kollégiumi diákfórumok (kollégiumi gyűlés, kisebb közösségek szerinti megbeszélések).

A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások:

- A foglalkozásokon (tanulói vagy pedagógusi kezdeményezésre) a diákok feltárhatják egyéni problémáikat.
- Ezek megoldásában számíthatnak a pedagógus tanácsaira, segítségére.

V.5.1.3. Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások:

Kollégiumunkban a szabadidős foglalkozásokon szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önellátás képességének fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása. A foglalkozások során hangsúlyt fektetünk a diákjaink irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek, kreativitásának, kulturális érdeklődésének és toleranciájának fejlesztésére. A pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordoznak azok az előadások és beszélgetések, amelyeket a természettudományos, a műszaki, vállalkozói és gazdasági ismeretek feldolgozása és fejlesztése érdekében szervez az iskola. A kollégiumunk az igényekhez és lehetőségekhez igazodva támogatja a kollégium pedagógiai programjának alapelveivel összhangban lévő öntevékeny diákkörök működését.

Továbbá állandó vagy adott eseményre szerveződő kollégiumi diákcsoportok számára szervezett

- Irodalmi, képzőművészeti, zenei, tánc, vizuális képességeket fejlesztő művészeti,
- természettudományos, műszaki, vállalkozói, gazdasági ismereteket bővítő szakmai,
- egészséges életmódra nevelést, a rendszeres testedzést szolgáló sportcélú,
- a hasznos gyakorlati ismeretek megszerzését, az önellátás képességének fejlesztését célzó,
- a pályaaorientáció szempontjából is fontos tartalmakat hordozó,
- szakkörök, szakmai, művészeti foglalkozások, kollégiumi sportkörök, rendezvények, versenyek, vetélkedők.

V.5.1.4. Keresztény értékrend szerinti szabadidő szervezése

- Közös vallásos gyakorlatok: közös imák (reggel, este, étkezés előtt, ünnepekkor), lelki napok, közös szentmisék (legalább havonta, ha az iskola nem szervezi ezt).
- Személyes törődés: lelki napokon vagy máskor is: gyónási lehetőség, a nevelőtanár szabadidőben rendelkezésre áll.
- A nevelőtanár nemcsak munkakört tölt be, hanem személyes példaadással, megszólíthatósággal és a tanulókkal való személyes törődést biztosít.
- Egyházi év jeles napjairól gyűjtő munka.
- Vallás-etikai előadások a kollégisták számára.
- Filmklub.
- Cserkészet.
- TESZI
- Egyházi jellegű kirándulások, lelki napokon való részvétel szorgalmazása.
- Vallási életbe való bevezetés, kapcsolatok lelki vezetőkkel (pályaorientáció, hivatásgondozás).
- Speciális diákkörök: bibliakörök, szentek élete, imakörök, egyházi énekek, vallási életet elősegítő tevékenységek (imák, szokásrend, hagyományok), missziós tevékenység.

V.6. A kollégiumi nevelés eredményessége

A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- keresztény értékrenden alapuló személyiséggel rendelkező, Istent és embertársait szerető, tisztelő, felelős polgár, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré válik, követi az alapvető keresztény erkölcsi normákat,
- a diák kialakult, megalapozott morális és esztétikai szemlélettel rendelkezik, kognitív és kommunikációs képességei, az értékes tudás és az értékes alkotások iránti igénye kifejlődött, a hátrányos helyzetű tanulók esetében megtörténik a felzárkóztatás és a társadalmi beilleszkedés megalósul,
- a kudarc- és sikertűrés készségei, a diák önálló problémamegoldó, gondolkodó képessége, valamint önállósága, öngondoskodásra való készsége és kreativitása is kifejlődött, az önálló, felelős állásfoglalás és cselekvés alapjai kialakultak,
- a liturgiába aktívan bekapcsolódik a diák, a nem vallásos tanuló is elfogadja, magáénak érzi a keresztény kultúrát,
- magyarságunk gyökereit, hagyományait, ünnepeinket megismerte, nemzeti önazonosságát elfogadja,
- a kulturált és tartalmas szabadidő eltöltés igénye kialakult benne,
- a kollégium és az iskola hagyományai, értékei a diák életének és személyiségének részévé váltak, reális társadalom képpel rendelkezik,
- a kollégiumi nevelés, sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával, a diák szocializációját, fizikailag és szellemileg is egészséges, kiegyensúlyozott fejlődését, továbbtanulását, a sikeres életpályára való felkészítését és keresztény személyiségének fejlődését elősegítette.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

V.7. Tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszámja

Témakörök:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumban évi 37 nevelési héttel (az utolsó évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező tanulócsoport-vezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégium a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a tanulócsoport-vezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezze meg.

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1
Összesen	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra

VI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai programot az igazgató vezetésével az iskola nevelőtestülete készíti el, majd a tantestület megvitatja és elfogadja a programot. A szülői munkaközösség és a diákönkormányzat képviselői útján tájékozik a programról. A pedagógiai programot a fenntartó hagyja jóvá.

A pedagógiai program módosítására:

- Az iskola igazgatója
- A nevelők szakmai munkaközösségei
- A szülők közössége
- Az iskola fenntartója tehet javaslatot.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

VI.1. Érvényesség és nyilvánosság

A hatályba lépés napja a fenntartói jóváhagyás napja.

A nyilvánosságra hozatal módja: könyvtár, honlap.

Őrzi: az irattár és a fenntartó.

A pedagógiai programot érintő jogszabályi környezet változásakor a program felülvizsgálata kötelező. A pedagógiai program értékelése egyébként folyamatosan zajlik.

VI.2. A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A módosított Pedagógiai Programot a váci Piarista Gimnázium és Kollégium nevelőtestülete 2020. augusztus 26.-án elfogadta.

Vác, 2020. augusztus 26.

.....
Kalász Ákos
igazgató

Az átdolgozott Pedagógiai Programot a váci Piarista Gimnázium és Kollégium diákönkormányzata megismerte.

Vác, 2020. augusztus 31.

.....
az iskolai Diákönkormányzat elnöke

Az átdolgozott Pedagógiai Programot a váci Piarista Gimnázium és Kollégium Iskolai Szülői Szervezete megismerte.

Vác, 2020. augusztus 31.

.....
dr. Utassy Ilona
az Iskolai Szülői Szervezet vezetője

A váci Piarista Gimnázium és Kollégium átdolgozott Pedagógiai Programját illetve a hozzá tartozó nyomtatott vagy elektronikusan tárolt adathordozóval együtt a fenntartó Piarista Tartományfőnökség nevében jóváhagytam.

Vác, 2020. augusztus 31.

.....
Szilvásy László
piarista tartományfőnök